

BERKETZ ISTVÁN UTÓDA

*** kelme-festő és vegytisztító gyára ***
Budapest, IX. ker., Kinizsy-utca 14. szám. Cégfőigazgató: Kovács Endre.

Kittintott: Páris, Bécs, Budapest, Szeged. Alapítástól 1864. Telefon 63-36. Vidéki megbízások pontosan teljesítettek.

Gyűjtőtelepek: Andrássy-út 50. szám. Lipót-körút 16. szám. Szabellán-utca 68. szám. Rákóczi-út 78. szám. Ullói-út 30. szám. Váci-utca 51. szám.

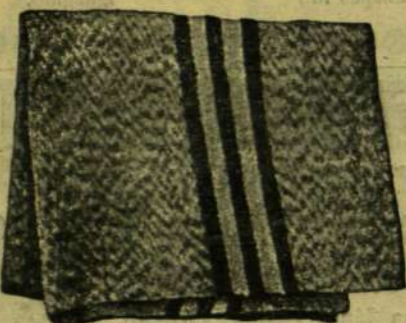
LEICHENBERG GYÓGYHELY

Stajersországi.

Klimatikus gyógyhely. Nyári üdülőhely.
Javulva van a légzőszervek idült hurutjai, izmágyulások, elkeresés, tuberkulózis (csakis kezdő, vagy idült, elhárított stádiumban), tüdőgyulladás, asztma, érelmeszesedés, szívhibék, skrofulózis, hólyaggyulladás, köszvény és csúsztatásnak, nőbajok, idegbántalmak esetén és lábadozásnál. Tökéletes gyógyulást minden indikáció esetén. **Világhírű gyógyforrások.** Idény: május 15-től szeptember 30-ig. — Prospektusokat küld és minden felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

Szenzációs alkalmi elárúsítás.

Tigris flaneltakaró 2 kor. 75 fill.

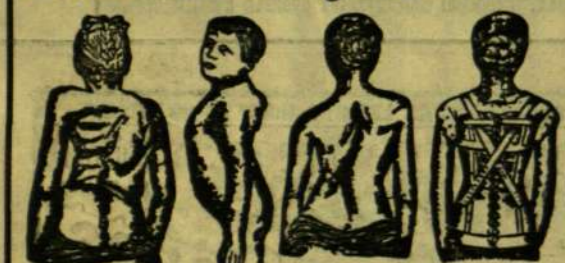
Jó, erősítő takaró, 130 cm. széles, 200 cm. hosszú, tigrisbőrminával és Alkalmi ára 2 K 75 utánnével, vagy a szezonnyel. — Prospektusokat küld és minden felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

Produktiv- und Handels-Gesellschaft Götting Nr. 37. (Mähren.)

Vegyit tisztítás, ruha-festés, gőzmosás

ezimá ismertető fizetést bárkinek bérmentve küld Hattenberger Béla, Kassa.

Nincs többé elgörbült test!

Ha az én utól nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott Orthopéd-támasztó fűzőmet használja. Mesésen könnyű és hygienikus! Váltás nélkül elfüdi az egész elgörbült. Ferdén növekedő hajlandó iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő- és óvóeszköz! 30 éve fennálló testgyógyászati műintézetben a legköltségteljes technikai kivitelben és mérsékelt árak mellett készítenek, továbbá: egyenestartók, járókézülékek, mellbák és műkezek, cs. és kir. szab. KELETI-féle sérvtökök, haskötők. **Uj! Gummi-göresérharisnyák** varrat nélkül, valamint a betegápoláshoz szükséges eszközök. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve **KELETI J. orvos-szécsi műszerek és gummiárny-gyára** Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

Mindenki ingyen kap egy nagyított képet, ha bármilyen fényképet és 80 fillért postafizetéssel hozzá küld, csak azért, hogy ismételtet ismertetői körében ajánlja. **Festészeti műintézet** Budapest, VI., Nagymező-utca 66. sz. Telefon 118-77.

OLBRICH L. szíjgyártó, nyerges és bőrdandós Bpest, VI., Teréz-körút 6. Dús raktár lovagló-, hajtó-, vadász-, utazási és sport-cikkekben. Alapítva 1876. Árjegyzék ingy.

A kebel fejlődése. A művészet, melylyel szép kebel lehet elérni, Páris asszonyai és minden ország elegáns hölgyei előtt, a kik a **Pilules-Orientales**-t (keleti pilulákat) használják — jól ismert. Csak a helyes kezelés fejt ki előnyös befolyást a kebel fejlődésére és erősítésére és ebben a tekintetben a **Pilules-Orientales** oly hírnévre tették szert, a mely kizárja, hogy ezeket más preparátumokkal, mint: puder, liszt stb. hasonló megkíséreltet szerrel összehasonlítsani lehetne. Kivülről alkalmazott szerek, mint: balzsam, pomádé, frotirozás és mindenemmi készítmények hatástalanságot bizonyítottak; a szükséges ingert elő nem idézték meg azokat az egésztestet legcélszerűbb vesélyeztetése nélkül lehet alkalmazni. Könnyű, diskret kezelés. Egy üvegcské használati utasítással 6 kor. 45 fill. franco; utánnével 6 kor. 75 fill. **J. RATE**, gyógyszerész, 5 Passage Verdun, Paris. Utánnével megküldendő, kérény határozatlan francia helyszőlő: **Union des Fabricants** ellátott doboz. Budapesti raktár: **Török József** gyógyszerész Király-utca. Prágai raktár: **Fr. Witek & Co.**, Wassergasse 19.

HOMOK — ARANY
A legjobb és legolcsóbb építőanyag a homokból üsementtel vagy masszával készült falazóteglát, tégelcserep, járdát és padlalat stb. **Dr. Gaspary** rendez. szerint előállítja. **Dr. Gaspary** kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban. A 228. számú ismertetői brosúra ingyen. Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven. **Leipzig: Cement-Fabrik, Dr. Gaspary & Co. Markranstädter, Leipzig** mellett (Németország).

Technikum Mittweida
Igazgató: A. Holst, tanár. 1873 (Szász királyság). Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdasági felszerelt elektrotechn. és gépművelő laboratóriumok. Gyári tanulmányok. 3610 hallgató a 38. iskolai évben. Program stb. díjmentesen a titkárság által.

Ha öszül a haja, ne használjon mást, mint a **„STELLA“-HAJVIZET,** mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 2 K. **ZOLTÁN BELA** gyógyszerárban, Budapest, V/49, Szabadság-ter, Sétány-utca sarkán.

Rozsnyay vasas china bora.
Igen hatásos vérszegénység, sápadtság, neurasthenia eseteiben. Egy 1/2 literes üveg ára 3.50 kor.
A Rozsnyay-féle vasas china bor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. A külföldi készítményeket felülmúlja. Vérszegényeknek különösen ajánlható 12475
Kapható: minden gyógyszerárban.
Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszerárban Aradon, Szabadság-ter.

KRISTALIN
A jelenkor legkiválóbb bőrfinomító találmánya a növényekből készült kristályszerű masszsa, a bőrfelületet nem oxidálja és nem szárítja, mint a szeszes anyagok. Ellenben fehérit, ápolja és bármilyenmá változtatja. Kapható minden drogériában. Próbátétele 50 f. n. Üvegeket 3 K százzal 1, puder 1 K. Frakt. Bp. Erzsébet-utca 91.

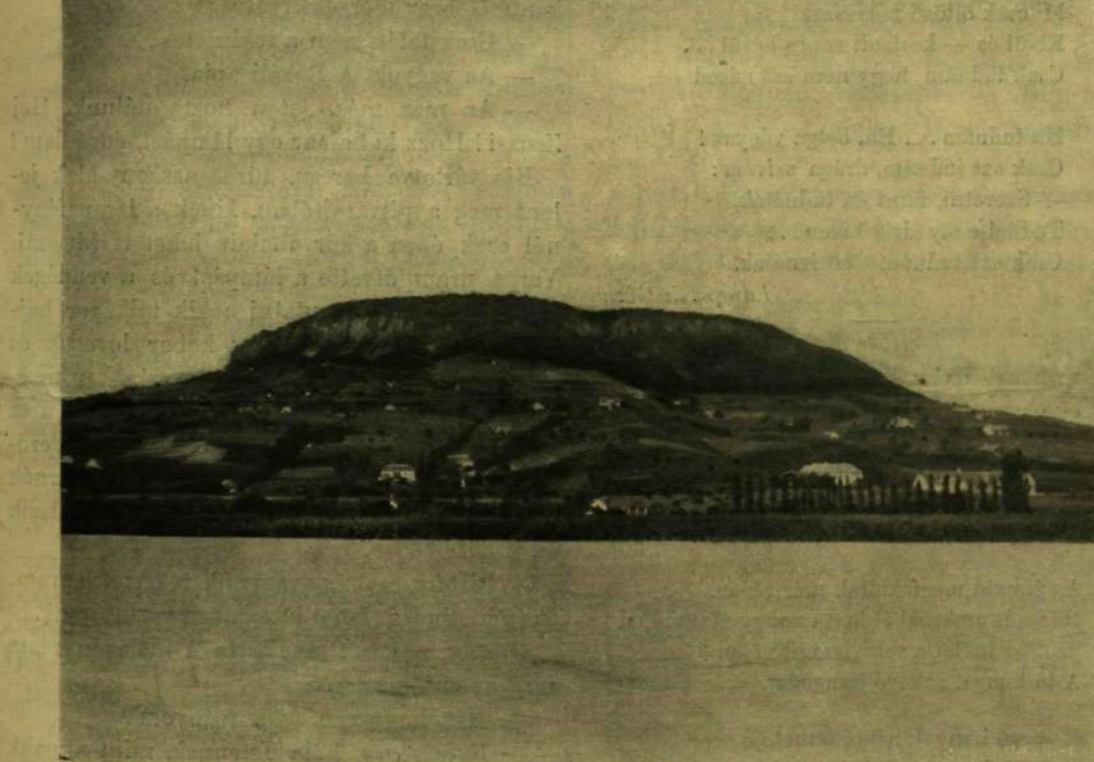
ELŐPATAK gyógyfürdő
Kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vesék, hólyag és a más hurutos bántalmaknál, máj- és lépbetegségeknél, köszvény és oszlanál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek. A nagybíró előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, öszszelölve a megfelelő és itt feltalálható kisegítő gyógyszerekkel (meleg és hidegfürdők, virággyógyászati kezelések, masszázs, gyógyfürdő, diéta) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdő-idején: május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó ólós kocsiközlekedés van. Lakás-, ellátás ólós és váltószékek. Az elő- és utóidejében (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és szeszélyesek felvételére, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. **As előpataki sóvíz**, mely a szeszélyes, égvényes vassó víznek kétszeresét fejt fel, mint gyógyvizek, kézzel is használható és ártó, kellemes ízt tartalmazó borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön éveken át millió palacknál több került forgalomba. Székhelyi hely **Előpatak**, kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.
Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

VASÁRNAPI UJSÁG

28. SZ. 1909. (56. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, JULIUS II.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhatal: IV. Egyetem-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona. A «Világkronika»-val negyedévente 80 fillérrel több. Külföldi előfizetéseket a postailag meg határozott viteldíj is esatolandó.

A BADACSONY A BALATON FEJÜL.

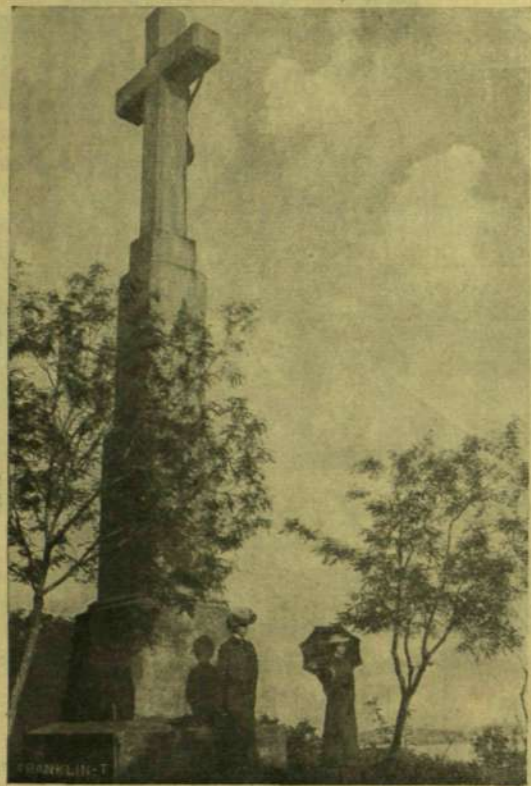
A BADACSONY.

VÁLHÁNYSZOR LÁTOM a Balatont, mindig újra fölfedezem magamnak. Nem ugyan a maga egészében, mert együttes benyomása örökös emlékü, eltörölhetetlen varázssal volt lelkemre, hanem csak részleteiben. De mióta először láttam, azóta minden egyes alkalommal láttam meg benne valami újat, valami szokatlan, valami eddig észre nem vett. Nem esoda, hisz a Balaton valósággal a rejtett szépségek kincsesháza. Csak annak tárja föl igazi mivoltát, a ki szerető megérzéssel közeledik feléje. Ez a roppant, hatalmas víz-felület elragad, mert a miénk, mert magyar; mert tenger és mégsem az. Megvan benne a tenger minden szépsége, fönjsége, ereje, de gyilkos kegyetlensége hiányzik. Nagysága beláthatatlan, zöld vize a messzeségbe vész, de mégsem félelmes, a bizonytalanság nyomasztó érzése nem nehezíti a kedélyre, mintha a gyöngy ember ki volna dova a végtelenségbe, a borzasztó elemek szeszélyes játéka. Pedig láttam olyan viharban is, hogy a házmagasságú hullámok fölcaptak az ide-oda

A «KŐKAPU» EGYIK OLDALA, HÁTTÉRÉBEN A GULÁCS-HEGYGYEL.

BADACSONYI KÉPEK. — Sági János ábrázol.

A KÖKERESZT A BADAACSONYI TETEJÉN.

csonyi gerezdek híres nedűjében. Följebb a bazaltsziklák feketéllenek és a hegy gromrából kitölt tömegek különös alakot öltenek. Óriási darabokból összerótt várfalak benyomását keltik, mint az úgynevezett badaacsonyi kőkapu is.

A körülbelül egy kilométer átmérőjű fön-sikot fiatal erdő borítja. Annnyira fiatal, hogy sohasem lesz öreg, mert a földréteg nagyon vékony és a növekvő fák nem eresztetik mélyebbre a gyökereiket, hanem kipsztlanak. Az úton elszórva hever a megkövült lávahab, a mely forró állapotban tele volt levegőbuborékokkal és megkeményedve olyan lett, mint a szivacs. Az itteni nép kenyérgőkének és darázs-fészeknek nevezi. A Badaacsonyon állt valaha az 1268-ban alapított pálos kolostor, Szent Anna és Szent Donát kápolnáival és Szent István király egyháza, de ma már csak a «klastrom-kút» őrzi emléküket.

A fön-sik nyugati részén van a badaacsonyi kilátó, a honnan tiszta időben Keszthelyig lehet látni. A hegy lábánál egy csinos falu, Nemestördeméz terül el. Távolabb van Szigliget, romokban heverő várkoronájával, melyet még IV. Béla épített; a Szent György-hegy, melyen most is látszik a vulkánikus eredet. A teteje kráterszerűen be van mélyedve és csak a felénk néző oldalán van kapuja, melyen át megközelíthető. Idelátszik Csobánca is, melynek romba dőlő vára szintén még a tatárjárás után épült.

A hegy meredeken lecsú deli erkélyén óriási méretű kőkereszt áll, melyet Ranolder volt veszprémi püspök állíttatott. Előtte néhány kőtömb hever, a harangozó bércz, a mely kemény tárggyal megütve, csengő hangot ad. A keresztől kanyargó bazaltlépcsőkön előbb egy terraszra lehet jutni, a hol a Rózsakő van. Erről azt tartja a néphit, hogy a melyik lány háttal a Balatonnak ráül és nagyot sohajt, még az évben férjhez megy.

A védőfállal szegett hegyfokról belátni a somogyi partot. Alattunk futnak az új balatoni vasút vágányai, de még azon sem jár a vonat, pedig már nyár közepén vagyunk.

A Rózsakőtől az út Szegedy Rózák házához vezet, a hová Kisfaludy Sándor költői szerelmének kesergő és boldog jelenetei fűződnek. A ház most vinczellériakás, de az első szoba a költő emlékének van szentelve és a Balatoni Szövetség most rendezi be Kisfaludy-muzeumnak. Magyar stílusú, parasztos butorokon máris több emlék: arckép, könyv, stb. van elhelyezve. Az asztalon levő emlékkönyvbe minden látogató beírja a nevét. A Kisfaludy-ház közelében forrás ered, a mely szintén a költő nevét viseli.

A parton hatalmas nyárfák merednek a kék-párás levegőbe. Alattuk a halászkok szabad tűz

mellett, nyársra tűzve sűtik a halat. A lassan fölfelé gomolygó füstre a nyugaton lebukó nap aranyport szítál, hogy szinte olyan, mint egy csillammal átszőtt sűrű selyem fátyol, a mely mögöl könnyben uszó női szempár mosolyog. H. L.

LEGÉNYGOND.

Ha tudnám, hogy az a lány vagy,
Kinek jöttét régen várom,
Férfiszóval elhívnálak:
— Gyere velem, légy a párom!
Csak tudnám, hogy az a lány vagy.

Ha tudnám, hogy te nem az vagy,
A mi e sok büszke szépség:
Külső díszszel buja-gazdag
S belül — sivatag szegénység...
Csak tudnám, hogy te nem az vagy.

Ha tudnám, hogy nem olyan vagy,
Mint ez a sok üvegházban
Nőtt virág, mely mindjárt fonyad,
Künn az élet viharában...
Csak tudnám, hogy nem olyan vagy.

Ha tudnám, hogy nem azt nézed,
Férfiember földiszéül,
Mi csak öltöző művészet
Kívül és — korhadt roncs bévül...
Csak tudnám, hogy nem azt nézed.

Ha tudnám... Eh, balga vágyak!
Csak azt tudnám, drága szívem:
— Szeretni, mint én tudnálak,
Tudnál-e oly sirig híven...
Csak ezt tudnám s elhívnálak.

Lampérth Géza.

A TE SZOBÁD.

Asszonyi hangok néma temetője
A te illatos, rózsaszín szobád,
Szerelmes párák szállnak el belőle
S issza az utca szobád illatát.

Az álmaid megfakultak már régen.
Hervadt csokrokba tarka rongy maradt...
Szobád hallotta sok virrasztó éjen
A te hoppa, zokogó hangodat.

Kesergő hangok néma temetője
A te illatos, rózsaszín szobád,
Jaj, zokogás nem hallik ki belőle...
Az utca issza szobád illatát.

Fodor Viktor.

A FEKETE VÁROS.

REGÉNY.

(Folytatás.)

IRTA MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Egy érezes hang figyelmeztette őket a sőtétből.

— Ne jöjjenek közelébb, mert megütik magukat a drótkban. Azzal vannak a fák átfonva. Egyébiránt mi dolguk van itt? Ugyebár eltévedtek?

— Nem — felelte Görgey. — Varga uramat, az erdőmestert keressük.

— Én volnék, — felelte az előbbi hang. — Alulról jönnek, vagy felülről?

— Felülről, — felelte Görgey és leugrott a kocsiról.

— Hogyan jöttek át Szabadkánál?

— Kátay városbíró engedélyével.

— Hm, — felelte erre az erdőmester, — majd mindjárt világítok, de előbb engedjenek még egy-két kérdést s ne vegyék rossz néven, a nyomorúság nemcsak törvényt bont, az illó vendégszeretetet is leveszi a lábáról. A rette-

netes ragály, mely Osgyánban dúl, parancsolja a nagy óvatosságot.

— Kérdezzen kigyelmed.

— Mit akarnak? Hoztak valamit?

— Ellenkezőleg, vinni akarunk.

— Mit?

— Leányt, — felelte Görgey.

— Rosz helyen járnak. A leány már nincs nálam.

A Görgey szíve összeszorult.

— Hol van? — kérde fojtott hangon.

— Sós Jánosni szolgál bent Batyiban.

— Talán nem is azt a leányt értjük mi, tévedés lehet a dologban, — viszonzá Görgey.

— Más eladó leány pedig nincs nálam, a kit elvihetnének. Mert az enyim még bölcsőben fekszik. Azaz, hogy igazat szóljak, van egy másik is, de az is még csak palánta és vendég a háznál, nem hiszem, hogy azt keresnék.

— Hátha, — felelte Görgey.

— No, hát akkor vissza is fordulhatnak, mert én arra becsületet parolát adtam, hogy a levegőtől is megóvóm és senki fia hozzá nem férhet. A mit pedig én egyszer megmondok, az úgy szokott történni.

— Még az édes apja se férhet hozzá? — kérde Görgey előzékenyülve.

— Csak talán nem a tekintetes...

— Az vagyok. A Rozáli apja.

— Az már más. Isten hozta nálunk. Hej Zsuzsi! Hozz ki hamar egy lámpást, édes fiam!

Kis vártatva karesu, fürgé asszony-alak jelent meg a pitvarajtóban, kinek a lámpafény-nél csak épen a körvonalait lehetett kienni. Varga uram átvette a lámpást és a vendégek elé lépegetett, megmutatni nekik, miképen bujanak át a drót alatt, mely kőbor lovasok és csavargók ellen volt kihúzva, hogy abban megbotolva, ne közelíthessenek a házhoz, a drót vége az erdőmester ajtókilincséhez lévén erősítve, hogy annak a rezgése, ha el akarnák vágni, figyelmeztesse a gazdát, még ha alszik is, a közeledőre.

— Bizony, csak így vagyunk, tekintetes uram. Tessék átujjni. Isten látogatása van rajtunk.

Görgey a kezét nyújtotta s melegen rázta meg az erdőmestert.

— Hát, hogy van a kis leányom?

— Egészséges, hála Istennek, mint a makk és okos, mint egy filozófus. De hol vagy Zsuzsi? Ide nézz, Zsuzsi! Megösmered-e, ki van itt?

— Szent Isten, a vicze-ispány úr. Higgyek-e a szememnek? Jaj, de megöregedett a tekintetes úr!

— Csitt, te liba! Hogy tudsz olyat mondani, — förmedt rá az ura, de minden harag nélkül. — Láss inkább a konyha után. Kocsisra, lóra legyen gondod, de főképp a mi vacsoránkra. Tessék, tessék, előre tekintetes uram. Erre balra instálom.

Nem is kellett kinyitni az ajtót, az úgy se volt bezárva, csak egy lepedő lógott le az ajtófélfáról, a legyek és erdei bogarak beözönlése ellen szolgált némi védfalul, melyet Zsuzsa asszony sietett félre hártani, mert eszéágában sem volt megfogadni a gazda szavát, hogy a konyhába menjen, minden illedelem nélkül ő maga szaladt be elsőnek a szobába hírül adni a nagy eseményt Rozáli kisasszonynak.

Az asztalon olajjal megtöltött pohár terjesztett gyér világosságot, az olaj tetején uszkálván, mint valami pirinyó gálya, egy fakarika-féle, a mibe égő kanócz volt beillesztve. Az ágy mellett bölcső ringott s abban egy csecsemő aludt, összecseszesorított piros szájának ritmikus mozgásából ki lehet találni, hogy a kis angyalka most az égben van, nem ugyan a szárnyai, de a szájacskája segítségével, melyet

A RÓZSAKŐ.

a jó Álom néni odatapasztott az anyai em-lőhöz.

A bölcső mellett ült Görgey Rozália, valami dallamot dudolva; fehér pöttyes perkl szoknyácskája alul az egyik lába, melylyel meg-meglendítette a bölcsőt, egészen a bokán fölül ki volt nyujtva s kezdte már fölvenni azt a bizonyos ingerlő gömbölyűséget, mely a férfi szemét megrészegíti. Hát még mikor a lábacsának olyan segítségére van az arc, mint ebben az esetben, gyönyörű metszésű száj, ibolyára emlékeztető szem. Semmi szabályosság nem volt az arcon és mégis valami édes harmónia a vonásokban, a homlok egy kicsinyt keskeny, de olyan nemes, olyan különösen boltozott, hogy az ember bele bolondul. Lehetetlen megmondani mi az, a mi szép rajta, — csak tetszik, nagyon tetszik és ez untig elég; ha kitalálnánk, miért tetszik, az már nem volna elég, mert nem lenne többé bűvölet, csak indokolt gyönyörködés. Hanem, a mi az orrát illeti, arról már egész öntudatosan ki lehet állítani a bizonyítványt, hogy a legimádandóbb fitos orrok közé tartozott.

Zsuzsa asszony lopva közelgett Rozálihoz s hirtelen befogta hátulról a szemét. Két nagy tenyerével eltakarta a kedves arczot is, — mire majdnem teljesen homályosnak látszott a szoba.

— Zsuzsi, — találta ki nevetve Rozáli. — Érzem a tenyereden, hogy te vagy, mert látalak foghagymát metélni.

— Úgy ám, de nem engemet kell kitalálni, hanem azt, a ki jött, — incselkedett vidáman Vargáné.

— Hát jött valaki?

— Nem vetted észre a kocsiözögést, meg a kutyaugatást?

E közben már Görgey is belépett a szobába s türtőztette magát, hogy el ne rongtsa a Zsuzsi asszony tréfáját.

— Nem érzi a kis szíved, ki van itt? — valatta Vargáné odább.

— Kutyaugatásról beszélsz. Talán a Visztulát küldte el Kati néni? Nem?

— Ugyan, eredj! Visztula csúnya kutya, nem érdemli meg, hogy a te szíved dobogjon miatta. Olyan valaki jött, lelkecském, a kinek nagyon megörülsz. Gondold el, kit szeretsz a világön legjobban.

— Ah! Ereszd el a szememet. Kitaláltam. Mari néni van itt Toporczórl.

Mintha tört döfött volna a Görgey szívébe. Szerette volna megszakítani a jelenetet, de se a lába nem mozdult, se a nyelve, meg-bénult mindakettő.

— Nem az, nem az, — kacagott Vargáné s incselkedő hangon hozzátette. — Pedig milyen könnyű volna kitalálni. Gondolkozzál csak, gondolkozzál, kutass a kis szíved fiókjában.

Rozáli gondolkozni látszott. Görgeynek minden idege megfeszült. Fejét lehajtvá várta szavait, mint a fonyadt növény az esősöppeket.

— Nem bírom eltalálni, — felelte Rozáli eltökélt lemondással, megráznván fejét, melyet körülrepedett a lenszínű haja.

Ezzel a rázással aztán ki is szabadította a fejét a Zsuzsi asszony kezeiből s megpillantván apját, meglepetve futott hozzá.

— Ah, maga az, apuczi? Hol jár itt, a hol a madár se jár?

Görgey zavart lett erre a derült, fesztelen megszólításra, melyben nem volt az elragadtatásból és az örömből semmi, de a ridegség-

BAZALT-SZIKLÁK.

BADAACSONYI KÉPEK. — Sági János félvételei.

ből sem. Rozáli kezét csókolt, mire Görgey lehajolt és szájon csókolta czuppanósan. Am-bár nem nagyon kellett lehajolni. Rozáli fel-nyúlt azóta, a hogy nem látta, mint egy szarvas. A Görgey szeme végig siklott a ked-ves arcon és a formás alakon, aztán ott fe-lejtette magát tovább is, mint kellett volna s látta a mozdulatot, a mint kis kezével meg-törli az apai csók helyét ajkain, — talán, mert nedves volt, talán, mert a bajusz ott meg-szúrta és viszkedett. De Görgey előtt ez a mozdulat is föltépte a kisértő szellemek lánc-zait. Egy keserű sóhajjal fordult el a gyer-mek-lánykától, Varga uram felé:

— Mondja csak, erdőmester uram, beszél-hetnék-e én most a basával?

— A mi basánkkal? Most? — mondá ez meglepetve. — Nem lehetne reggelre halasz-tani?

— Nem. Csak úgy engedett át a pestis-ko-missió a szabadkai zárvonalon és csak úgy boc-sát vissza, ha a basa pecsétjével bizonyítja, hogy mikor jöttem, és mikor távoztam.

— Értem, — szólt a gazda szívélyesen. — hát maradjon itt a tekintetes úr, míg a pestis tart. Biztosítom, nem lesz unalmas. Épen ma jeleztek a csőszeim egy medvét. Azt fogjuk üldözni.

— Magam is olyan üldözött medve vagyok odahaza, — morogta az alispán. — Haza kell sietnem reggel.

Varga uram a fejét vakarta. Rokonszenves, zömök férfi volt, határozott, bátor tekintetéből egyenes lélek sugárzott ki. Kevés szóval élt, mint általában azok, kik az erdő barátjai. Hallgatni kell tudni, a ki az erdővel akar be-szélni.

— Ejnye, de baj, de baj. Hanem azért meg kell próbálni.

Engedelmet kért, hogy átöltözhessen, azután majd elvezeti a basa kastélyába. Átment a pit-var másik oldalán lévő szobába és Görgey magára maradt Zsuzsi asszonynyal, a ki ezer kérdést zúdított a nyakába, hogy mi ujság Görögön. Él-e még ez, meg amaz? Nem men-tek-e még férjhez a Plavetz lányok! Hát az édes anyám nem üzent semmit?

— Bizony nem üzent az, — mentegetőzött

KISFALUDY SÁNDOR ÉS SZEGEDY RÓZA HÁZA. (A FELSŐ HÁZ.)

Gögey, — de ennek én vagyok az oka, mert nem mondtam neki, hogy Rozáliért megyek.

— A Rozáliért? — kérde a menyecske elszontyolódva. — Csak talán nem akarja elvinni?

— De bizony.

Rozáli, ki megint visszaült volt az álmódó babához s a kis pufók arczocskát nézegette a bölcső vánkosai közt, egyszerre felütötte a fejét.

— Tréfál, úgy-e? — S hamiskás mosolylyal kacintott az apjára, a mi egyszerre elfújta a keserűségét, mint öreg hegyről a ködöt a ránevető napfény.

— De bizony itt nem hagylak többé, — szólt vidámabban, — nagy leány vagy már innen-onnan, ideje, hogy kezdjek veled valamit.

Rozáli felugrott székéről s a szoknyáját két kézzel fölépítve, hogy kurtábbnak látszassék, forogni kezdett apja előtt, mint a megperditett karika, kezesen, negédesen, elkényeztetett gyerek módjára.

— Ej, apuczi, hová tette a szemét. Hiszen még kicsiny vagyok s ha megengedi, itt maradok Osgyánban.

— Hm, Osgyánban...

Gögey elnyelte, a mit mondani akart. Nem mert megsomorítani a gyászszirrel.

— Mit keresnél te ezentúl Osgyánban, — egészíté ki a mondatot. Jönnöd — kell, úgy akarom.

— De ha én meg nem akarom, — felelte durczásan s úgy tett a kis lábával, mintha toppantana.

Az alispán nagy gyönyörűségét lelte ebben a kötekedő feleselésben, szándékosan szóttefonta.

— Csak hogy a két akarat közül melyikünké a parancs, hogy gondold? — kérdezte játszódozó hangon.

— A magáé, — sietett kijelenteni, engedelmesen lehajtvá a fejét, mókázó alázatossággal szinte a földig, úgy, hogy az aranyhaj, melyet az este közeledtével kibontott, átborult sziszegve a feje búbján a túlsó oldalra és betakarta az arcát. — Igen a magáé, de mit tesz az? A parancs csak akkor az, ha fél az ember a parancsolótól. De mikép is van az, hogy én egy csöppet se félek magától, apuczi?

Vissza hagyította hátra a hajsátorát s összeráncolta a homlokát, mint egy anyóka, a ki nagyon mélyen elgondolkozik.

— Talán azért, szivecském, mert szeretsz, — találgatta az alispán lágyan, csendesen. — Jer közelebb hozzám!

A fruska közelebb ment, de a fejét rázta lépegetés közben.

— Nem azért, dehogyan azért.

— Hát talán nem szeretsz?

— Tisztelem.

— És miért nem szeretsz?

— Nem tudom, — suttogta szomorúan, álmatagon.

— Hát azt tudod, hogy miért tisztelsz?

— Tudom. Azért, mert benne van a tiz parancsolatban.

— A tiz parancsolatot, úgy-e hé, mégis parancsolatnak tekinted...

— Mert az Istentől származik, a kitől pedig félek.

— De szereted is...

— Nem én.

Vargáné sietett betapasztani a száját a tenyereivel.

— Oh, te kis pogány jószágom! Ki hallott már ilyet valaha!

Rozáli kedves grimace-t vágott, ezer igéző gödör támadt a ferdére idomított orcáján.

— Ugyan Zsuzsi, vidd el a tenyeredet, mondtam már egyszer, hogy foghagymás.

Gögey szívét csodálatosan csiklandozta a gyermek naiv, üde locsogása. Most értette már, mért mondta Varga uram, hogy filozófus. Megfogta a kezét (olyan meleg volt, olyan édes, mint egy kis madárfészek) közelebb húzta magához, térde közé állította.

— Gyere csak ide kis delinquens, — megsimogatta azt az arany zuhatagot a fején. — Igazolja magát a kisasszony, mért nem szereti az Istent?

— Mert az Isten sem szeret engem, — felelte daczosan.

— Miből tudja azt a kisasszony?

— Abból, hogy ha szeretne, hát nem vette volna el tőlem a mamámat.

Gögey elfordult, érezte, hogy a szeme megnevessedik. Aztán felkelt székéről, fel s alá járkált a szobában, kinézett a nyitott ablakon (a zúgó erdő mondott neki valamit), aztán megállt a lányka előtt s meleg tekintete szinte felszűröcsölte a beszédes arczocská ezernyi változást, kifejezést, — mintha egy rejtelmes, bús könyvet lapozgatna.

— Látod, milyen rossz nevelést kaptál, s mennyire nincs az eszjárásodban semmi rendszer. Szegény Katharina, jó asszony volt, de... azaz, hogy mit is beszélek? Hol is hagytam el? Igen, igen, hogy Katalin nénéd keveset törődött a lelki neveléssel, felnőttél mint egy kis puszpang fácska, melyet senki sem nyeseget. No no, csak ne bigyeszd el a szájadat, mert az úgy van. Egyben még túlgerekes eszed van, másban már koravén vagy, szóval egy valóságos kis fityfírty vagy. Azt akarom, hogy egy igazi kisasszonyt faragjanak belőled. Nincs meg a lelki fundamentumod, az irányod és össze-vissza beszélsz. Lásd be magad is. Azt mondd, nem szereted az Istent, azért, mert ő se szeret téged. Hát az igazán felháborító, hogy így gondolkozol az Istenről, a ki mindnyájunkat teremtett s a kinek a cselekedetei emberi elme megítélni nem képes. Nem csak egy olyan gyereké, mint te, hanem még

KILÁTÁS SZEGEDY RÓZA HÁZÁBÓL.

BADACSONYI KÉPEK. — Sági János félvétele.

a bölcséké sem. Mert az Isten a magáéból adta az elmét, de csak olyan csipetnyit, a mi senkinek meg ne ártson. Tengerből evőkanálnyit egynek, picziny sókanálnyit másnak. Ne ásis, mert hátha ütlek...

— Ne tessék haragudni, — okvetetlenkedett közbe Vargáné. — A mi engem illet, én meg a világon legjobban szeretem, ha a Rozáli ásit, mert akkor látom leginkább azokat az új, gyönyörű fehér fogait.

(Folytatása következik.)

LISZT SZERELMESE.

Sayn-Wittgenstein hercegnő levelei.

Kinek szobra csillogva veri vissza a nap fényét ott a zeneakadémia homlokfalán: Liszt Ferenc még mindig csábító tárgy az életirók számára. A jelentékeny ember élete olyan, mint a nagy mindenségbe kiáltott szó, melyet hol híven, hol gúnyolódva, most mindenkitől várva, majd meglepetésszerűen vissza-visszahoz a legkülönbözőbb égi tájak felől a mindig éber s némelykor szeszélyes visszhang. A kortörténet egy-egy ujabban megnyitott kufforrása, régi levelesládák, melyekről a titok pecsétje lepatant, újszerű hangokkal és árnyéklatokkal egészíthetnek ki nem egy lezártnak hitt élettörténetet. Liszt Ferencről, a múlt század tünevényes magyar lángelméjéről sem hallgatott el végképen az elmúlt idők visszhangja. Nincs is mit csodálni rajta, mert az ekhó tovább él, mint azok a képek, melyeket a kortársak őriznek meg a jelentékeny emberek élő alakjáról, s melyek egy nemzedék kihaltával eltűnnek örökre.

Liszt Ferencről tudjuk, hogy bámulatrémítő egyéniségével vonzotta és taszította a kortársakat. Vörösmarty ünnepelte magyar voltáért, Heine gúnyolta, mert szemében nem eléggé jó magyar; a magyar ifjúság, áradzó lelkesedésében, diszkarddal ajándékozta meg; Lenau, a magyarlelkű német költő idegenkedve fordult el tőle.

De az érzelmek és vélemények csatája sehol sem élesebb a nagy zenész körül, mint midőn nagy szerelmeinek történetéről van szó. Mindenki tudja, mily nagy hatással volt pályájának és költői egyéniségének kialakulására az a szerelem, mely évek során át Sayn-Wittgenstein Karolina hercegnőhöz kötötte. Viszonyuk váratlanul szakadt meg a hatvanas évek legelején s a világ sokáig vádolta Lisztet, hogy önző és szívtelen módon, önérdékét keresve szakadt

Kiszállás Almádinál.

el attól a nőtől, ki odaadó szerelmével színt és melegséget adott életének. Nemrég jelent meg Raffaele de Cesare olasz képviselő és publicistának a római egyházi államról írt munkájában a leghevesebb támadás Liszt ellen, kit e szerelmi viszony felbontásával vádol. E viszony tudvalevőleg tizenkét éven át szövődött a két művészlélek közt Weimárban, s azzal szakadt meg, hogy a hercegnő elutazott Rómába a pápához, kikérni a szent atya beleegyezését, hogy házasságra léphessen Liszt Ferenczel. A házasságból még sem lett semmi és Liszt Ferenc az örök hűség fogadalmá helyett az egyházi rendbe lépett, felvévén a kisebb papi rendeket s az abbé czímet. Az olasz történetíró úgy adja magyarázatát ennek a fordulatnak, hogy Liszt rútul megcsalta a hercegnőt, «midőn a Vatikánba menekült és abbé-ruhát öltött, hogy ne legyen kénytelen feleségül venni szabadabb lett kedvesét.»

A nagy zenész emléké a hűtlenség és hátlanság e vádjá alól tisztázni, egyike volt a legnehezebb feladatoknak. Sayn-Wittgenstein hercegnővel váltott levelezéséből csak az ő saját levelei voltak ismeretesebbek: La Mara adta ki három kötetben, — a hercegnő levelei sohasem kerültek nyilvánosságra, egyetlenegy

levél kivételével, mely La Mara-nak egy másik munkájában jelent meg. Liszt maga féltékeny gonddal s időrend szerint lelkiismeretesen összerakva őrizte e leveleket weimári otthonában; de midőn 1886 július 31-ikén Bayreuthban, éppen az ünnepi Wagner-előadások idején meghalt, az egész gyűjtemény visszakerült Rómába a hercegnőhöz, ki — úgy mondják — megsemmisítette valamennyit.

A szerencsés véletlen úgy hozta, hogy Kapp dr. német zenetörténeti író, ki most dolgozik Liszt Ferencnek nagyszabású életrajzán, felfedezte a hercegnőnek egynehány 1881-ben és 1882-ben Lisztnek írt levelét, melyek elkerültek a megsemmisített gyűjtemény sorsát. E levelek, melyeket Kapp dr. sietett közzétenni, életrajzi tekintetben fölöttébb értékesek. Döntő bizonyítékul szolgálnak amaz igazság megállapításához, hogy a hercegnő volt az, — ki sikertelenül küzdve a családi intrikák ellen, reá birta Lisztet, hogy mondjon le házasságuk sokáig szőtt tervéről, s különösen arra, hogy a nagy szerelmes pár közt mindvégig megmaradjon a bensőséges érzés s a bizalom, mely ifju koruktól fogva összekötötte őket. Megtudunk belőle még más valamit is, a mit eddig kevesen sejtettek: a hercegnőnek e késő időkben való nagy befolyását Liszt zenei s még inkább irodalmi munkásságára. Az egyik levél (1881 április 22-ikéről) szerelmüknek Woroninceben, a hercegnő birtokán átélt első napjaira emlékezteti Lisztet: «Tehát meg volt elégedve a Hegyi Szimfoniával; nagy boldogság ez nekem. Soha sem felejttem el, hogy ön játszotta el nekem ezeket a motívumokat Woroninceben, s hogy ezek *Mazepa*-val és Kieff *Paternoster*-ével a *Dante* motívumai voltak, melyek meggyőztek engem az ön lángelméjéről.»

Hogy mily hő bámulattal viseltetett a hetven éves mester nagysága iránt, kiténik néhány nappal előbb írt levelében. A megszólítás ez: *Cher bon et grand*. A hercegnő szinte ujjong örömeiben, hogy a «Krisztus» oratóriumát ropant sikerrel adták elő Berlinben, hol Lisztnek az «Ideál» című szimfoniáját huszonkét évvel azelőtt kipisszegték. Különösen azon örül a hercegnő, hogy a császárné is jelen volt az előadáson. «Kétszeresen boldoggá tesz — írja — e siker, mert önben ezuttal ép oly megbecsülés érte a keresztényt és katolikust, mint a lángelmét.» A hercegnő életének e hanyatló korában, melyet Rómában tölt el, mind vakbuzgóbbá válik; igyekszik érvényesíteni Lisztnél való befolyását Wagner ellenében, utójára elveszti minden érzékét a világi művészet iránt s «mindent az ő római szemüvegén át néz» — mint Liszt mondotta róla. Május elsején írt levelében újra visszatér a berlini diadalra. «Mily kedves Öntől, hogy szakított reá időt, s írt nekem. Én, fájdalom, nem szolgálhatok Önnek ily hírekkel, — de az Ön sikerei az én sikereim, s ha Ön diadalokat arat, én vagyok az, ki büszkének érzi

A hajón.

A VIDÉKI HIRLAPÍRÓK SZÖVETSÉGÉNEK BADACSONYI GYÜLÉSÉRŐL. — Scholtz Endre amatőr félvétele.

A VIDÉKI HIBLAPIRÓK A BADAČSONYI KÖKERESZTNÉL. — Scholtz Endre amatőr felvétele.

magát. Előre láttam én mindezt már Woroninceben, minden balsiker ellenére, s oly biztos voltam benne, hogy sohasem féltettem sikerét. *Cher, cher grand!*

Igy ir húsz évvel elszakadásuk után az a Wittgenstein hercegnő, kiről de Csésare azt írja, hogy Liszt rüt csalásának áldozata lett. A bensőség mindig megmaradt kettőjük között s a hercegnő, ámbár élete fogytáig Rómában lakott s csak levélben érintkeztek egymással, mindvégig megtartotta befolyását nemes barátjára. Ez a befolyás nem mindig volt szerencsés, s különösen nem Liszt irdalmi munkásságának szempontjából. A most közzétett levelek egyikéből megtudjuk, hogy a hercegnő, kiről már ismeretes volt, hogy a weimari időkben sokat töltött és javított Liszt irdalmi munkáiban, — életöknek e kezdő szakában is több ízben átdolgozta új munkáit, értekezéseit. A Hunnok harczának bevezetése is közös munkájuk s a hercegnő egyik leveléből kitérünk, hogy a cigányok zenéjéről szóló, itthon annak idején nagy vihart keltett könnyűnek tjab 1881-iki sajtó alá való rendezésében ismét része volt s ő függesztette hozzá a zsidó kérdésről szóló fejezetet (Cornelius Péter annak idején, a könyv első kiadásából kihagyta e fejezetet), mely sok bajt és bosszúságot szerzett az agg maestrónak.

A hercegnő ezt bizonyára nem akarta, mert lélekben egykori szerelmesét maradt utolsó lehelletéig. Mint a hogy megígérte neki, midőn elszakadtak egymástól, így végezve hozzá intézett levelét: *«Az ön é saecula saeculorum»* —

A KACSA-UTCZÁBÓL.

Elbeszélés.

Ista Kiss Menyhért.

A Kacsa-utca a csendes budai oldalnak legelhagyottabb és legeseménytelenebb utcája. A Kacsa-utczában a rendőr az apró, zöldremázolt sváb kocsmákban órák számára spriczcserézik, ott vannak a terítettnek keresztes asztalnál a kitélt, gömbölyű képű, lomha moz-

dulatu svábok és nyujtott, rosz magyarsággal, éneklő hangon tárgyalják a Kacsa-utca meg az ország eseményeit. A felszemű Huber úr, a gazda, rézkereti pápaszemét át fenhangan olvassa a «Politisches Volksblattot», abból is különösen a rémregényeket, a betöréseket, a nagy, halálos szerelmeket és egyéb emberi szomorúságokat. Ezek nagyon érdekesek és szivrehatók, mert távol esnek nagyon a Kacsa-utczától. Ezek az események ismeretlenek a Kacsa-utczában, mert ott megelégedés, béke, sőt itt-ott boldogság is tanyázik.

A hol az utca kikanarodik a duna-sori főútra, a sarkon büszkén emelkedik két emeletével a kereskedelmi bank palotája, akáz és gesztenyefák virágzó pompájával borítva. Ez a palota nem a pénzével, tisztviselőkarával és messze elágazó pénzügyeivel szövdök bele az utca meleg érdeklődésébe. A palotából minden reggel pont negyed nyolcz órakor kilép a tölgya kapun egy fiatal leány. Nyulánk termetű, topászárnya haja, s a mikor mosolyog, csodálatos gömbölyű, hófehér fogai csillognak villognak. Az idegen, a ki látja, felsóhajt: — Óh be boldog lehet ennek a kétemeletes palotának a gazdája, mert van neki egy Dunára néző gyönyörű palotája és egy leánya, a ki többet ér a híres teheráni császár valamennyi palotájánál.

Pedig az idegen nagyon csalódik. Ezt tudja jól a kacs-utczaiak, a kik ellenben így sóhajtognak: — Istenem, mégis gyarló dolog a vagyon. A hatalmas banknak nagyságos dombóvári Rosenberg Náthán úr az atyauristene, de neki van egy mellbeteg, bigező és szomorú kis leánya. Ellenben lent a szuterénben, a nagy tölgyfakapu mellett lakik Kovács János. Igen egy Kovács János, a ki valamelyik nagy alföldi falu homokbuczkájából nőtt ki, mint egy sudár alföldi akáz, — de neki van egy leánya, gyönyörű, csudálatosan szép, az egész Buda aranyifjúságától megcsudált leánya, a kit Erzsébetnek hívnak s a kit az anyja, névleg Krupecz Hanka asszony a maga örökös siránkozásával bekönyörgött a sacré coeur apácák szivébe, s a ki most abba a kiváltságos iskolába jár, a hol ezerholdas mágnás-

— Istenem, mégis gyarló dolog a vagyon. A hatalmas banknak nagyságos dombóvári Rosenberg Náthán úr az atyauristene, de neki van egy mellbeteg, bigező és szomorú kis leánya. Ellenben lent a szuterénben, a nagy tölgyfakapu mellett lakik Kovács János. Igen egy Kovács János, a ki valamelyik nagy alföldi falu homokbuczkájából nőtt ki, mint egy sudár alföldi akáz, — de neki van egy leánya, gyönyörű, csudálatosan szép, az egész Buda aranyifjúságától megcsudált leánya, a kit Erzsébetnek hívnak s a kit az anyja, névleg Krupecz Hanka asszony a maga örökös siránkozásával bekönyörgött a sacré coeur apácák szivébe, s a ki most abba a kiváltságos iskolába jár, a hol ezerholdas mágnás-

— Istenem, mégis gyarló dolog a vagyon. A hatalmas banknak nagyságos dombóvári Rosenberg Náthán úr az atyauristene, de neki van egy mellbeteg, bigező és szomorú kis leánya. Ellenben lent a szuterénben, a nagy tölgyfakapu mellett lakik Kovács János. Igen egy Kovács János, a ki valamelyik nagy alföldi falu homokbuczkájából nőtt ki, mint egy sudár alföldi akáz, — de neki van egy leánya, gyönyörű, csudálatosan szép, az egész Buda aranyifjúságától megcsudált leánya, a kit Erzsébetnek hívnak s a kit az anyja, névleg Krupecz Hanka asszony a maga örökös siránkozásával bekönyörgött a sacré coeur apácák szivébe, s a ki most abba a kiváltságos iskolába jár, a hol ezerholdas mágnás-

— Istenem, mégis gyarló dolog a vagyon. A hatalmas banknak nagyságos dombóvári Rosenberg Náthán úr az atyauristene, de neki van egy mellbeteg, bigező és szomorú kis leánya. Ellenben lent a szuterénben, a nagy tölgyfakapu mellett lakik Kovács János. Igen egy Kovács János, a ki valamelyik nagy alföldi falu homokbuczkájából nőtt ki, mint egy sudár alföldi akáz, — de neki van egy leánya, gyönyörű, csudálatosan szép, az egész Buda aranyifjúságától megcsudált leánya, a kit Erzsébetnek hívnak s a kit az anyja, névleg Krupecz Hanka asszony a maga örökös siránkozásával bekönyörgött a sacré coeur apácák szivébe, s a ki most abba a kiváltságos iskolába jár, a hol ezerholdas mágnás-

kisasszonyok és több milliós hozományu automobilon járó lipótvárosi kisasszonyok tanulják a hosszú szarkaláb hieroglifhez hasonló betűvetést.

Erzsébet pontban egynegyed nyolczkor indul az iskolába, megy sebes sietéssel a dunaparti villamos megállóig. Ilyenkor felpattannak a zöld zsalkaterek, nagyon sok ablakban szétlebbennek a függönyök, eltolódnak a virágcserepek s tapadó, forró vágyakozással fiatal arcok tekintenek az utcára. A mint az órát Genben ama tudós tanárhoz igazították, a ki soha nem késélt el, csak halála napján, oly tökéletes pontossággal tartotta be négy esztendőn keresztül ezt a negyed nyolcz órai indulást Erzsébet kisasszony, a kit az utcában mindenki ismert s a kiért az utcát kaján féltékenységgel irigyelte az egész Viziváros, az egész vár, sőt még a gőgös, arisztokratikus hajlamu Krisztinaváros is.

Ezelőtt két évvel, mikor a harmadévet végezte, akkor játszódtott bele Erzsébet kisasszony életében az úgynevezett első szerelem. A dunaparti megállónál már kora tavasztól fogva minden reggel állt, várakozott egy kivasalt nadrágú, fodrászsegéd eleganciájú fiatal ember, Sármany Pista, a mint később kitudódik. Ez a Sármany Pista előkelő mozdulattal és mély udvariassággal kértelen, akaratlan segítségére volt Erzsébetnek a felszállásnál. Sőt ha megtelt a kocsis veszekedések és udvariasságra való hivatkozások hangzottak el eredmény nélkül a megsértett hivatalba járó kisasszonyok részéről, Sármany Pista akár egy-egy találó, sőt provokáló megjegyzés árán, akár egyenes kérésrel, mindig eszközölt ülőhelyet a kisasszony számára. Erzsébet eleinte kissé idegenkedett, kissé húzódozott ettől a nem várt, jogtalan, sőt ráerőszakolt előzékenységtől. De Sármany Pista nem tágtított s végre egyizben, mikor könyvtáskája a villamos padlójára eszszott, Sármany úr az átnyújtásnál erős bocsánatkérések s leányokhoz illő pirulások és meghatározások között bemutatta magát. Ettől az időtől kezdve Sármany Pista a villamost nem a Duna partján, a sarkon várta, hanem felsomfordált a Kacsa-utczába és elhelyezkedett a bankpalota kijárata előtt. A kacs-utczában ekkor végig szállingózott a nagy esemény izgalma híre: Erzsébetnek, a Kacsa-utca körülrajongott büszkeségének udvarlója akadt, de még milyen udvarlója, vasalt nadrágos, kampós botos, ezilinderes, elegáns úr, bizonyára gazdag bankhivatalnok, vagy talán egy gróf, a ki polgári ruhában szerelmes szavakat sugdos az ártatlan Hamupipőke fülecskéjébe. Bizony-bizony nagy esemény volt ez, beszélt róla az egész utca s a Kékmacskánál, a terített zöld asztalok felett Huber úr megbotránkozva emelte fel szemét a Politisches Volksblatt véres eseményű címképéről s megilletőde állapította meg a társaságának: valami himpeller aszfaltbetvár a Kossuth Lajos-utca sarkáról a szegény leánynak el szeretné csavarni a fejét. Mire Hackel, a vagyonos pék, a hatgyermekes családapa hozzátette: utána kell járn annak a gazembernek, mert annak a szegény Kovács Jánosnak nincs annyi esze, hogy vigyázzon a maga háza tájékára.

A sarkon Petákné, az 1212-es számú lovasrendörnek tevékeny és kitünő asszonya, ki a kacs-utca és medve-utca közti sarkon kifeszített vitorlaváson-ernyő alatt izes hazai és déli gyümölcsöket árulgatott, reggel a méltóságos asszonynak, Niedermann Pálné kuriai bíróné ő méltóságának újságolta az Erzsébet szívügyét, azzal a megtudással, hogy roszat sejt, s hogy aggodalommal van eltelve az ügy becsületessége és korrektsége felől. A méltóságos asszony meleg érdeklődéssel kérdezősködött a tényállás felől: — Látssa, látssa Petákné, ebben az Erzsébetben igazán örömrünk és büszkeségünk tellett. Kár volna, ha valami haszontalan fráter rosz útra térítene. Szólni kellene azoknak a szegény embereknek.

S nem telt el 24 óra, a Kacsa-utczában száz házbán, száz megelégedetten ebédelő társaságban megállapították a következőket: Sármany Pista a budai pénzügyigazgatósnál jelenleg napidijas. Atyja alispán volt egy felvidéki vármegyében, de eltékozolta a családi vagyonát s fára örökségül a könnyű

és dologtalan élet szeretetét hagyományozta. Az ifjú, méltóan az apai örökséghez, úgy kiviselte már magát a hivatalban, hogy fejelemi eljárás alatt nyög s nemsokára egészen úr lehet, a mennyiben nem lesz kénytelen semmiféle irodai hivatalos órához alkalmazkodni.

Egy szombat este a Kékmacskába beinvitáltak a szomszédok Kovács Jánost, a kereskedelmi bank portását és elmondták neki a szerzett információkat Sármany Pista úrról tőviről hegyire. Kovács János csendesen, tisztelettel halgatta meg az utca véleményét. Nagy későn, a második moóri spriczczer után jegyezte meg: — Az Erzsébet okos lány, annak van magához való esze. Hiszen az iskolában a báró kisasszonyok is töle tanulnak, mert hogy ő az osztályban a legjobb. Elmondom neki ezeket, hadd tudja meg ő is...

S Erzsébet nemsokára mindezt tudta is. Talán nem is a szívével annyira, mint az édesanyja gyöngéd figyelmeztetésével kellett örökös harczban állania, míg lassankint maga is meggyőződött, hogy az ő boldogságát nem lehet a Sármany Pista úr levegőben lógó bizonytalan életsorsához fűzni. Hiszen még Amor isten nem bírzigálta fel annyira a szívet, hogy heves gyuladásokat okozott volna a Pista urfi kimaradása. Valahogy úgy van, hogy ha valamit belát a józan értelem, akkor lassankint előbb-utóbb a szív is kénytelen-kelletlen beadja a derekát s lassan, észrevétlen kiköltözik a magalkotta ábrándpalotából. Ebben a hűvös, kijózanító műveltség segítésére volt Erzsébet kisasszonynak a véletlen. Ezt a véletlen bátran lehetne nagy V-vel is írni, a mennyiben személyt jelent, személyt, nefesztofelesz-szakállut, haragos szeműt, de porcelánbaba arcú férfut, a ki ha az ember akart, félelmetes, mór szobatudósának nézett, ha akart pedig, ábrándos, természetimádó ifjúnak, kinek meleg érzéssel, nemes hevülettel cseengett a beszéde. Más szóval Szabó Kálmán tanár jelenik meg a színen, lépdél végig a gypes, gránitkozás Kacsa-utczában, lohol, rohan a szénatéri teniszpályára, nem ugyan teniszezni, mert ezt a gyenge nemhez illő mulatságnak tartja a fiatal tanár úr, hanem futbalozni, mely mulatsággal áldozza fel minden szabad pillanatát.

A Kacsa-utczában csak kétszer kell végig menni, hogy az ember meglássa Erzsébet kisasszonyt, a ki vagy a mamájával sétálhat a s fel az alacsony homlokzatú házak előtt, vagy pedig az utcabeli lányokkal tereferél, vagy öntözgeti a néhány szál pelargoníát a szuterén vasrácsos, alacsony ablakában. Bármennyire imádtá is Szabó Kálmán úr a futbal, mégis csak megállt a bankpalota ablaka előtt s bátran, szemtelen merészséggel nézett be az ablakon. Erzsébet nyugodtan térte ezt a szemostromot. Néhány nap múlva a tanár úr a legfélelmetesebb nyelvű Kacsa-utczai varrókisasszony fivérével mutattatta be magát, a ki Erzsébet kisasszonyt személyesen ismerte.

Ettől a percztől fogva az utcában ismét szövegvetni kezdtek a szerelem szivárványos, aranyos pókhálóját az ifjú szerelmek homloka fölé. Csodálatos mód a tanár úr férfias, egyszerű fellépése különös szimpátiákkal találkoztott a kuriai bíróné öméltségénél, a Kékmacska törzsvendégeinél, sőt magánál a kérelhetetlen előítéletű, félelmetes erkölcsbírói lelületű Petákné asszonyságnál is. Különös érdeműl tudták be a klasszika-filológia bátoratlan levitájának, hogy forró nyárban is czugos cipőben járt, nadrágja vasalatlan volt s a Ferencz-József kabátja nemcsak kikönyökölt, hanem a hosszú, becsületes használatban vakítóan fényes is. A fiú különben jászberényi volt, módos eszmadiaik gyermeke, kik legálább is egy lenhajjú bárókisasszonyt szerettek volna maguknak menyűl. Bátyja, nővérei addig-addig beszéltek a fejébe a százezer forintos gazdag lányok káprázatos legendáját, míg Kálmán úr halálisan beleszeretett Erzsébetbe. Jelenben helyettesi minőségben robotolt, de reménye volt ahhoz, hogy egy év alatt kinevezik. Erzsike biztatgatta: — Az igazgató úr apámnak megígérte, hogy beszélni fog a miniszter urral, hogy tanitonói kinevezést kapjak a fővárosnál.

Kálmán nyugtalanul válaszolta: — Erzsike, ha véletlenül vidékre találnának kinevezni, maga tudom, elfelejtene engem. — A hol gimnázium van, van ott elemi iskola is. Ha pedig nincs, akkor lemegegyek az óvodába is tanítani. — És boldogan terveltették, várták, epedtek az időt, augusztus végét, mikor az életükben bekövetkezik a nagy fordulat, a kettős kinevezés. Kálmán nem ment haza vakációzni, a Kacsa-utczában a gazdag pék háva potom tizenkét forintokért két ablakos utczai szobát adott neki és ő minden reggel, a mikor kinyitotta az ablakot, láthatta, gyönyörködhetett Erzsikében. És övek volt az egész nap, nyári rekkenő melegével. Övek volt a gyönyörű, csudálatos színekben gazdag budai alkonyat, mikor különös és kedves madárhangok érkeznek a budai hegyek felől s fűrgelábú, dévaj napnyugati szellő sugdosódik a kacs-utczai gesztenyefák sűrű lombjai között. Övek volt a holdas éjszaka, a mikor kar a karba subanhatk végig a gránitköves utczán, a járda szélén a kövek közül verbénák, porczinkulák lila, piros és szalmasárga fejei mosolyogtak rájuk s a boldog, megelégedett utczai népek sóhajtatták maguk közt: Istenem, beh derek emberpár, beh megérdemlik egymást! A Kékmacskában is ezt beszéltek. Huber úr is életét és véréit áldozná ezért a derek tanárért, a ki hozzájuk is bemész a vasárnapi délután moóri spriczczer mellett jökdével játssza az alsóst.

S a mint mennek, imbolyognak a holdvilágos estén, az egész utca velük érez, lesi a mosolyuk s áldást rebeg minden lépésükre. A lányok és fiúk boldogan sugdosnak a szerelmek háta megett: — Ime, milyen szép emberpár került össze a mi utczánkban. Ez a mi utczánk násza.

És ők fiatalos boldogsággal, átszellemülten, semmirel sem tudva sétálgatnak, össze-össze nevetnek s nagyvába, rejtve, loppal, ha nem látja senki, összehajlítják a fejüket, sőt jó messze a ravasz, világos gázfénytől, az egyik szerelmes új megkeresi a másikat.

A gazdag pék kertjéből a flügelhorn hangján szerelmes legény szivallomása reszket ki. Vergiss mein nicht — dalolja halk, esendes hangon Erzsike s mindketten mosolyogni valónak találják ezt az érzélgős német romantikát. Ajkuk fölényesen mosolyog, de a szíviük lázasan, szinte hangosan dobban, s mivelhogy háromnegyed tizedtől a budai Mátyás-templomban az óra, sietős léptekkel osonnak vége az utczán. Az esti szellő belekap Erzsike hullámos hajába s még lázas sietséggel rendezgeti a gonosz hajfűrtöket, jobbra is, balra is a sorra becsukódó ablakokon át boldogan, mosolyogva, szeretettel köszöntget jöjéjszakát.

— Az igazgató úr apámnak megígérte, hogy beszélni fog a miniszter urral, hogy tanitonói kinevezést kapjak a fővárosnál.

Kálmán nyugtalanul válaszolta:

AZ ÚJ BALATONI VASÚT AKARATTYAI ALAGÚTJA ÉSZAK FELŐL.

MAZARIN.

Azt a francia királyságot, a melyet a forradalom söpört el, egy nagy király: IV. Henrik s két nagy miniszter: Richelieu és Mazarin építették föl félszázadnál tovább tartó, kemény munka árán. A munka csak egyizben, IV. Henrik halála után (1610) szakadt meg egyidőre, a míg Richelieu kezébe kapta a hatalmat. A középkori, a feudális Franciaországot kellett átalakítani a XIV. Lajos abszolút királyságává, a melyben egyetlen hatalom, egyetlen akarat a király volt. XIV. Lajos készen kapta a pompás csarnokot, neki csak az ornamentikáról kellett gondoskodni. Az építómesterek közül az első, IV. Henriket, orgyilkos kez küldte a másvilágra, a mikor nagy tervekét forgatott pihenést nem ismerő agyában. A két miniszter halálra dolgozta magát. Richelieu ötvenhét éves, a midőn meghalt; Mazarin ötvenkilencz. Mert a cél, a miért dolgoztak, nem igen fért össze sem a kímélettel, sem a könyörülettel; halálukat nem siratták meg, hanem megkönyebbülést, szabadulásfélét éreztek. Szinte botránys az az öröm, a melylyel átadták közös anyáknak, a földnek, a két miniszter földi maradványait. Bár azok a kis királyok is, a kiket megtörték, hogy fölépíthessék az egységes Franciaországot, valották a Richelieu dogmáját, hogy a hatalom forrása az erő; ezt a dogmát kárhozatosnak tartották, mihelyt az ő bőrükbe metszett. Richelieu nem volt fényfás az eszközök megválogatásában; energiáját töprengés, aggodalmaskodás soha sem bénította; jó volt neki bármely út, ha elérhöz vezetett. Tömérdek az ellensége az ország határában belül és kívül egyaránt. Erős testőrséget kell tartania; őriztetnie kell minden lépését, hogy törrel, vagy méreggel el ne tegyék a láb alól. De a sok veszedelem, a mely fáradhatatlanul ólálkodik körülötte, nem félemlíti meg, hanem még vakmerőbbé teszi. Barátait, hivatás dúsán jutalmazta, de ellenségeit, a kik egyuttal az állam ellenségei is, a megtorlástól nem menti meg sem a nagy név, sem a hatalom, nem még a dinasztiaival való atyafiság sem. Mazarin tanítványa; az ő pártfogásával kerül Franciaországba; ő egyengeti útját s némi különbséggel, a mit a temperamentumbeli különbség s a helyzet kellően magyaráz, azon a csapáson jár, a melyet Richelieu tört.

Néhány hónap lefolyása alatt halt meg Richelieu is, XIII. Lajos is; utóbb a király 1643-ban. Ezzel Mazarin kezébe került a francia hatalom. Ámbár mind Richelieu, mind a király őt szánták a kormány élére, az állam vezérének s ámbár az övezgy királynéknak, a régensnek, föltétlen bizalmát bírta, kezdetben még sem érezhette magát biztosnak. Nem francia, mint Richelieu; nem gazta annak a nemes-ségnek, a melynek nyakát igához akarta szok-

Néhány hónap lefolyása alatt halt meg Richelieu is, XIII. Lajos is; utóbb a király 1643-ban. Ezzel Mazarin kezébe került a francia hatalom. Ámbár mind Richelieu, mind a király őt szánták a kormány élére, az állam vezérének s ámbár az övezgy királynéknak, a régensnek, föltétlen bizalmát bírta, kezdetben még sem érezhette magát biztosnak. Nem francia, mint Richelieu; nem gazta annak a nemes-ségnek, a melynek nyakát igához akarta szok-

Néhány hónap lefolyása alatt halt meg Richelieu is, XIII. Lajos is; utóbb a király 1643-ban. Ezzel Mazarin kezébe került a francia hatalom. Ámbár mind Richelieu, mind a király őt szánták a kormány élére, az állam vezérének s ámbár az övezgy királynéknak, a régensnek, föltétlen bizalmát bírta, kezdetben még sem érezhette magát biztosnak. Nem francia, mint Richelieu; nem gazta annak a nemes-ségnek, a melynek nyakát igához akarta szok-

Néhány hónap lefolyása alatt halt meg Richelieu is, XIII. Lajos is; utóbb a király 1643-ban. Ezzel Mazarin kezébe került a francia hatalom. Ámbár mind Richelieu, mind a király őt szánták a kormány élére, az állam vezérének s ámbár az övezgy királynéknak, a régensnek, föltétlen bizalmát bírta, kezdetben még sem érezhette magát biztosnak. Nem francia, mint Richelieu; nem gazta annak a nemes-ségnek, a melynek nyakát igához akarta szok-

Néhány hónap lefolyása alatt halt meg Richelieu is, XIII. Lajos is; utóbb a király 1643-ban. Ezzel Mazarin kezébe került a francia hatalom. Ámbár mind Richelieu, mind a király őt szánták a kormány élére, az állam vezérének s ámbár az övezgy királynéknak, a régensnek, föltétlen bizalmát bírta, kezdetben még sem érezhette magát biztosnak. Nem francia, mint Richelieu; nem gazta annak a nemes-ségnek, a melynek nyakát igához akarta szok-

A VASUTVONAL AZ ALAGÚTBÓL KIJÖVET.

tatni, hanem olasz, a ki férfi korában vetődött francia földre. Ma már elképzelhetetlen, hogy idegen, jóformán kalandor juthasson vezető politikai pozícióra, kezébe kapja az állam egész hatalmát; a középkorban, sőt még a XVIII. században is azonban nem volt ritkaság. Mazarin 1620 táján Madridban, a diplomata Colonna bibornok udvarában bukkant fel az ismeretlenségéből. Apja is Colonna bibornok szolgálatában állott. Papnak készült s a míg a bibornok követ volt a madridi udvarnál, egy spanyol egyetemet látogatott. Közben megszerette egy gazdag ötvös leányt s feleségül is veszi, ha mecenása hamarosan vissza nem küldi Rómába. A Barberini családból született VIII. Orbán pápa alatt diplomata pályára lépett; a piemonti udvarnál, mint internuncius, a francia-spanyol csetepaté elsimításában nagyon kitünteti magát. A velencei követ ekkor írta róla a signoriának: «Mazarini Julius kellemes, jóalakú férfi; udvarias, ügyes, türelmes, fáradhatatlan, ravasz, előrelátó, zárkózott, tettető, ékesszóló, igen leleményes. Szóval megvan benne a jó diplomata minden szükséges tulajdonsága. Mester-munka, a mit most végzett. Kitűnően lépett föl a világ színpadán, szép jövő áll előtte. Minthogy még nagyon fiatal s erős szervezet, fényes pályát fog megfutni.» Ilyen bizonyít-

A VASUTVONAL A BALATON MENTÉN.

korúsága idejére a régensséget özvegye, osztrák Anna, a spanyol király huga viselte néleg, a valóságos hatalom nem is a melléje adott hármastanács, hanem csupán a Mazarin kezébe került. A hatalommal azonban, a mint már említettük, kezdetben csínján kellett élnie. Bár naturalizált francia volt, mindig olaszosan Mazarininek írta magát s szokásaiban, izlésében, erkölcsiében is megmaradt olasznak. A francia oligarchák a parvenüt látták benne s iparkodtak lerázni magukról. Harácsolásával, kapzsisága jótárhatalom, valóságos feneketlen zsák, tömördek ellenséget szerzett. Csúpan a királynéban bizhatott teljesen, a ki a rossz nyelvek szerint, mert hasonlított az angol Buckinghamhez, mindjárt az első látásra megszerette s a kivel már a király életében gyöngéd viszonya volt. A mende-monda, a minek alaptalansága ma már körülbelül egészen bizonyos, őt tartotta XIV. Lajos igazi apjának is. A pletyka azzal nem számolt, hogy osztrák Anna, bár a viszonyok szinte rákényszerítették, XIII. Lajost sohasem szerette, vele sohasem törődött, csak napokig is majdnem erőszakkal kellett őket együtt tartani, vallásossága, lelki üdvössége miatt nem léphetett Mazarinnal benső viszonyba mindaddig, a míg XIII. Lajos meg nem halt s a míg nem köthettek titkon lelkiismeretbeli házasságot. Az tény, hogy az elhanyagolt, a semmibe sem vett királyné, a ki alapjában jó és gyöngéd asszony volt, ismeretségük kezdete óta nagyon kitüntette

AZ AKARATTYAI ALAGÚT A BALATON FELŐL.

AZ ÚJ BALATONI VASUT. — Jelfy Gyula féltvételei.

Mazarint. Az is tény, hogy Mazarin egészen másként bánt a királynéval, addig legalább, a míg teljesen magáévá nem tette, mint Richelieu, a ki iparkodott minél inkább háttérbe szorítani, már azért is, mert spanyol volt s mert az országot féltette a spanyol befolyástól. A régens királyné kormánya kezdetén iparkodott a dohogó oligarchiát a lehetőségig kiengesztelni, iparkodott Richelieu némely nagyon is kézzel fogható igazságtalanságát jóvá tenni s nem egyszer többet ígért, mint a mennyit megtarthatott. Mazarin csupán kényszerből törte ezt a politikát, a mely, ha tovább tart, semmivé teszi a Richelieu munkáját. Csak titkon dolgozott ellenségei ellen és mégis egyidőre el kellett hagynia az udvart. Nem kegyvesztett lón, csupán a cselekvés teréről szorították le egy időre. Nemcsak teljes bizalmát, a szívét is magával vitte a királynénak. Időleges visszavonulása hasznára vált, nem sokára a viszonyok parancsolták visszatérését a kormányrúdkhoz.

Tizennyolcz évig, 1643-tól haláláig tartotta Mazarin Franciaország sorsát a kezében. Richelieu hagyatékát ez alatt az idő alatt kerítette tető alá. A dolog akkor sem ment volna simán, ha Mazarin nem csupán kényszerből kiméletes. Bármi magasra jutott azonban, a parvenüt, a kalandor mindig meglátszott rajta. Brutáliskodott a királynéval, a ki teljesen, rab-

SZEPEZDI RÉSZLET A VONATRÓL FÖLVÉVE.

AZ ALMÁDI ÁLLOMÁS.

a nagy tervek akkor foglalkoztatták, a midőn már biztos volt a hatalomban, a midőn már megkötötték a vesztfáliai békét, a melyben akarata döntő faktor volt s a mely nagy időre rendezte az európai viszonyokat.

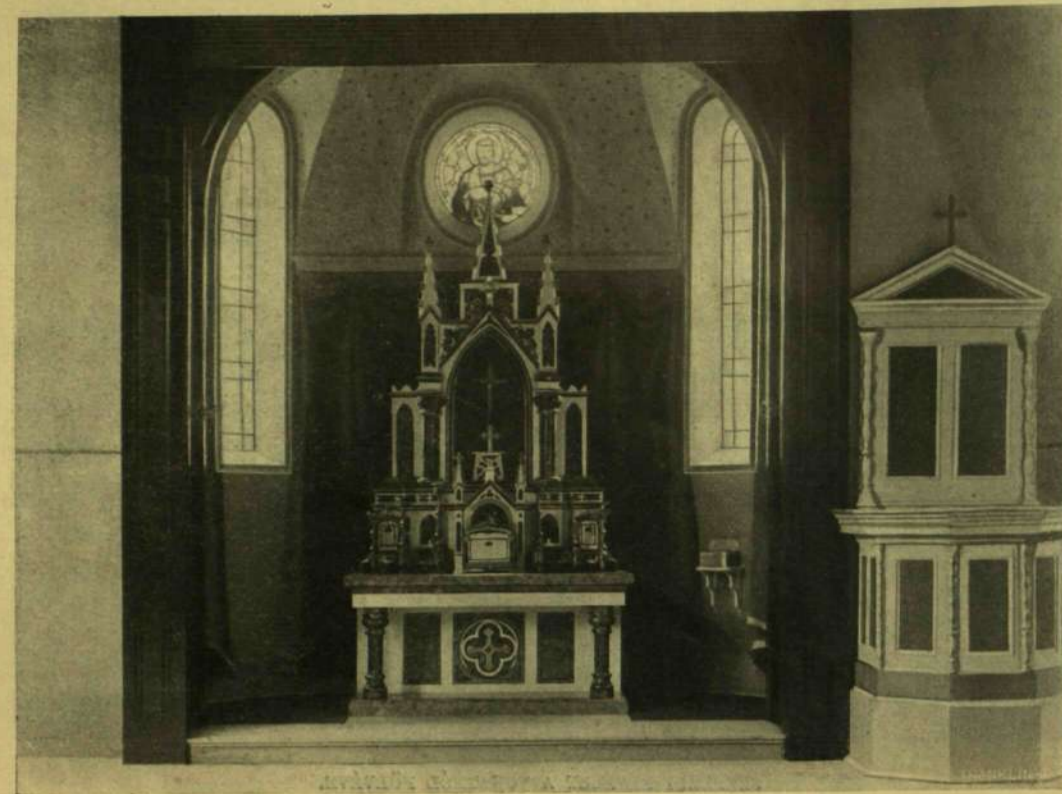
Említettük már, hogy Mazarin azok közé a szentek közé tartozott, a kiknek nagyon is maguk felé hajlik a kezük s ezt kortársai és az utódok egyaránt szemére vetik. Már Richelieu életében tulságosan ellátta magát egyházi javadalommal, egyszerre birta az ország harmincznégy legdúsabb apátságát. Michelet szerint soha addig francia miniszter akkora vagyont olyan gyalázatos úton nem harácsolta össze. A vagyongyűjtésben ép úgy nem volt finnyás, mint más eszközök megválasztásában. Mondják, hogy előbb felsorolt unokahugainak anyját, a maga testvérét azzal a huszezer tallérral adta férjhez egy Mancinihez, a melyet kártyán nyert. Hogy egész életében szenvedélyvel, szerencsével és lelkiismeretlenül kártyázott, azt az összes források állítják. Kivált a hokát, a kor leghazárdabb kártyajátékát játszta nagy passzióval. E különböző forrásokból akkora vagyont harácsolta össze, hogy nem csak atyafiait tette dúsakká, hanem halálakor XIV. Lajosra is ráfelejtethetett tizenkét, mai értékben legalább is hatvan milliót. Hogy ezt a harácsolást az országnak meg kellett éreznie, az csak természetes. Az összes források

szolga módra megadta magát akaratának és sokszor bánt oktanul keményen a gyermek XIV. Lajossal. A napkirály, a hogy XIV. Lajost nevezték, alig volt négy éves, a midőn apja meghalt, s teljesen Mazarin keze alatt serdült föl. Még anyját is szigorra kényszerítette, a miért az udvari emberek eleget panaszkodtak. A jövő nagy potentát gyermekkorában ismerte a verést s megismerkedett más olyan disciplinával is, a mely csak közönséges halandóknak szokott kijárni. Ropant zsarnok hajlam s roppant nagyravágyás lakozott a lángeszű, nagyrament olaszban. Egy időben arról álmodozott, hogy megválasztatja magát pápának. Egyik hugát, Olimpiát, Franciaország trónjára akarta ültetni, el akarta vétetni feleségül XIV. Lajossal s ez a terve alighanem a királyné állhatatosságán tört meg, a ki spanyol királylányt szánt fiának feleségül. Olimpia aztán a szavójai herceg fiához, Soissons grófhoz ment feleségül, anyjává lón szavójai Eugénnek, Franciaország halálos ellenségének. Egy más hugát, Máriát, csak azért adta feleségül egy Colonnához, pedig annak a családnak hálával tartozott, mert az kompromittálta magát a serdülő XIV. Lajossal. Egy harmadik hugát, Hortenziát, királyi hozományul az angol királynak, Károlynak szánta s miután ez a terve sem sikerült, feleségül adta kis francia hercegnek, Richelieu unokaöccsének, a ki fölvette a Mazarini nevet. Ezek

KILÁTÁS AZ ALMÁDI ÖREGHEGYRŐL AZ ALSÓÖRS-VESZPRÉMI SZÁRNYVONALON.

AZ ÚJ BALATONI VASUT. — Jelfy Gyula féltvételei.

AZ ELSŐ MAGYAR KÁPOLNA SZLAVÓNIABAN, ESZÉKEN. — Várnai L. fényképe.

mondják, hogy Mazarin nemcsak az oligarchiát törte meg, de kiszipolyozta az országot is. A nép szakadatlanul inséggel küzdött; kormányát alant csupán az adóberlők gazdagodtak; a XVIII. században híres törzshatalmaságok egynemelyike ekkor támadt. Hogy szerette volna megkapni a pápai trónt, azt említettük. Nem a hit, nem a vallásos érzés ösztönözte rá; annyira nem volt pap s nem is akart annak látszani, hogy breviáriumot soha sem láttak a kezében. Nem is volt titok, hogy a bitoros miniszter nem hisz semmi föld fölött álló hatalomban. Ebben nem járt a Richelieu nyomán, a ki nem volt ugyan fanatikus, de mint egyházának hű fia halt meg. A mint Bussy-Rabutin emlékirataiban följegyezte, Mazarin halálos ágyán sem törődött a másvilággal, hanem azzal foglalkozott, hogy itt alant hagyjon mindent rendben. Halálát végkimerülés okozta. Ugyancsak Bussy írja, hogy agyondolgozta magát, hogy, ha tart valami mértéket a munkában, a milyen szívós temperamentum és erős test volt, még negyven évet is élhetett volna. Azt még megérte, hogy XIV. Lajosnak feleséget hoztak Spanyolországból. Sem barátság, sem gyűlölség által nem vezette magát; az érdeken kívül nem ismert más vezetőt. A kik hasznára voltak, azokat szerényen jutalmazta; de eldobta, a mint hasznavetelenné váltak. Mindez arra vall, hogy nagyon pozitív és gyakorlati szellem volt. Bussy ezt úgy fejezi ki, hogy Mazarin nagyobb szellem Richelieunél; de Richelieu becsületesebb és szebb lélek. Ha a munkából megítélhető a mester: a nagyobb, az originalisabb szellem Richelieu. Ő volt az úttörő, Mazarin csak a nyomdokain haladt. Annyi bizonyos, hogy olyan akarat és energia Mazarin is, a mely XIV. Lajosnak még nagykortúsítása után is imponált. Azután is, haláláig az történt, a mit ő akart. Sőt Bussy azt jegyezte föl, hogy halála után XIV. Lajos többeknek mondta, hogy örömet hagyta volna még öt-hat évig a kormányon, már csak halálából is; mert fölnevelte s mert örökségét megszabadította a zavaroktól.

MAGYAR KÁPOLNA SZLAVÓNIABAN.

Sok ezernyi magyar vérünk él a társországok területén, különösen Szlavóniában s mindegyik nem volt a 180 ezernyi magyar katolikusként olyan temploma, a hol magyar szó hangzott volna. Azért a szlavóniai magyarság történetében nagy jelentőségű az a magyar kápolna, melyet most szentelt fel a magyar államvasutak eszéki iskolájában Kollányi Ferenc jáki apát.

Az első magyar jellegű kápolna Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek köszönhető,

a ki a Horvát-Szlavonországok területén működő máv. iskolák nevelési céljaira tetemes összeget engedélyezett. A kápolna felszentelésén jelen volt az eszéki magyarság színe-java s szlavóniai magyarok is nagy számmal.

A NAPRENDSZER EREDETE.

A naprendszer keletkezésének problémája már attól az időtől kezdve foglalkoztatta az astronomusokat, a mikor Kepler lángelméje felismerte a bolygók valódi mozgásának törvényeit s ezzel világossá vált, hogy a Nap és a bolygók között kezdettől fogva szoros kapcsolatnak kellett lennie. A bolygók és a holdak mozgásánál a legfeltűnőbb az, hogy valamennyi csaknem kör alakú pályákban mozog s ez a különös egyöntetűség — a melynek okán már Newton, Euler, Lagrange is sokat gondolkodtak — volt Laplace kiindulási pontja is, mikor ő a naprendszer keletkezéséről szóló hipotézisét megcsinálta, melyet most már mindenki ismer s a melyet az iskolákban is mint igazságot tanítanak.

Laplace szerint a naprendszer valaha egy hatalmas kiterjedésű köd volt, a mely középpontja, a mai Nap körül forgott s forgása mindig nagyobb és nagyobb sebességgel történt, a minek következtében a ködgömb egyenlítője mentén előbb egy-egy gyűrű fejlődött le s a gyűrűk később összetömörültek: bolygókká váltak, a melyek most már ugyanazon a helyen keringtek tovább, a melyen mint gyűrűk leváltak. Ez a hipotézis megmagyarázza a bolygók közel kör alakú pályáit, azok belső részének magas hőfokát s leginkább ez volt az oka annak, hogy ellentmondás nélkül terjedt el annyira.

Az újabb időben azonban a tudós világ nehezen fogad el egy-egy hipotézist s alaposan megvizsgálja, hogy nem talál-e bennük ellentmondást. Szinte azt lehetne mondani, hogy a modern természettudományok nem annyira hipotézisek felállításával, mint inkább azok megdöntésével foglalkoznak, a mi alapján véve sokkal több haszonnal is jár. A Laplace-elmélet is elérte sorsát s a legutóbbi időkben — habár egyelőre még kevesen tudnak róla — végleg megdöntöttnek, helytelennek bizonyult s helyét adott egy újabbnak, a spirális-kód hipotézisének, a mely az eddigi tudásunk alapján még minden tekintetben megállja helyét.

A Laplace-féle hipotézisnek most adta meg See I. I. a kegyelemdőfést az Astronomische Nachrichten legutóbbi számában, a hol beszámol röviden a csillagrendszerek keletkezésének kérdése körül végzett vizsgálatairól, melyek a *Researches on the Stellar Evolution* című nagy munkájának második kötetét fogják betölteni. Az ő vizsgálatai elsősorban arra irányultak, hogy a bolygók és holdak különös körpályáinak okát találja meg s épen eme körpályákból következteti, hogy a Laplace-féle hipotézis — a mely tulajdonképpen ugyanebből a tényből indul ki — ellentmondásban van a fizikai alaptörvényekkel.

Abból ugyanis, hogy a naprendszer mozgási energiájának mindig ugyanakkorának kellett lennie, kiszámította, hogy mekkora volt a Nap forgási ideje akkor, mikor még az egyes bolygók mostani pályájáig ért, vagyis, mikor a bolygók leszakadtak róla. Világos, hogy ennek a forgási időnek akkorának kell lennie, mint a mekkora az illető bolygó mostani, ismert keringési ideje. Ez azonban egyáltalán nem így van. A számítások olyan nagy forgási időt adnak, hogy azok egyáltalán nem hozhatók kapcsolatba a bolygók megfigyelt keringési idejével. Így például, a mikor a Nap anyaga a föld pályájáig ért, akkor a Nap 3192 év alatt végzett egy körforgást, a Neptun esetében pedig 2.888.533 év alatt, holott a Neptunnak mostani keringési ideje csak 165 év.

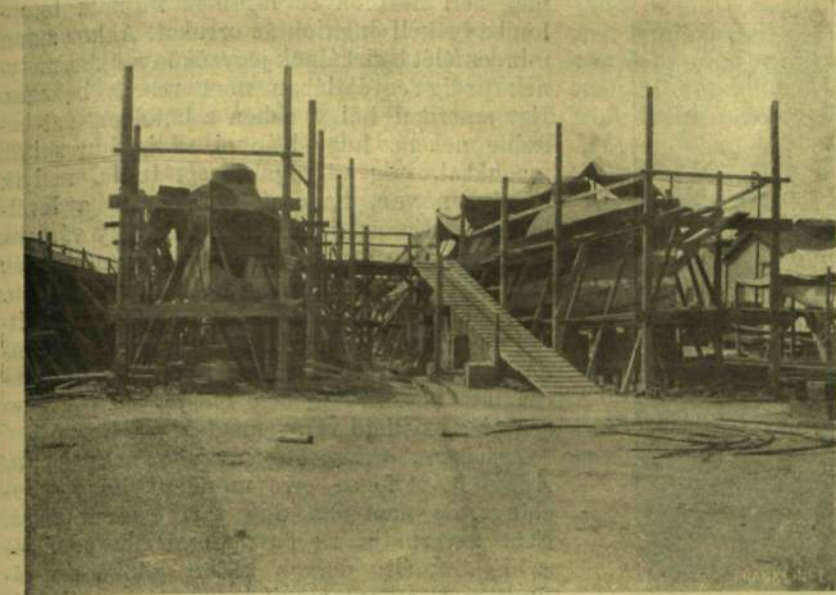
A Laplace-féle elmélet tehát ellentmondásban van a fizika alapelveivel és így a bolygók nem keletkezhetek úgy, a mint Laplace mondta, azaz nem szakadhattak le a folyton kihűlő, összehúzódó és gyorsuló mozgással forgó Nap testéből s így egy más hipotézishez kell fordulnunk, ha a naprendszer keletkezéséről akarunk magunknak képet alkotni.

Ha a Laplace-féle felfogást elvetjük, akkor csak egy lehetőség van, a mely szerint a bolygók rendszere keletkezhetett. Azt biztosan állíthatjuk, hogy ködből keletkezett, sőt csaknem megfigyelési tény is ez, mert hiszen millió ködfoltot látunk a csillagos égboltozatban, a melynek csillag, vagy legalább is sűrűsödés van a közepében s a melyek mindnyájan egy-egy példái a születő csillagrendszereknek. A ködfoltok legerjedtebb alakja a spirális kód, a mely úgy keletkezik, hogy két áramlat találkozik s a találkozás után a fizika törvényeivel megmagyarázható hatások alatt forogni kezd. A forgó ködtömeg természetesen lassanként hűlni és sűrűsödni kezd a középpontjában s így jön létre a centrális test, mint a mi rendszerünkben a Nap. Ha pedig egy idegen, mondjuk szilárd test kerül a ködbe, akkor a gravitáció törvénye szerint ellipszis alakú pályában fog mozogni benne s az ellipszis méreteit a test kezdő sebessége fogja meghatározni.

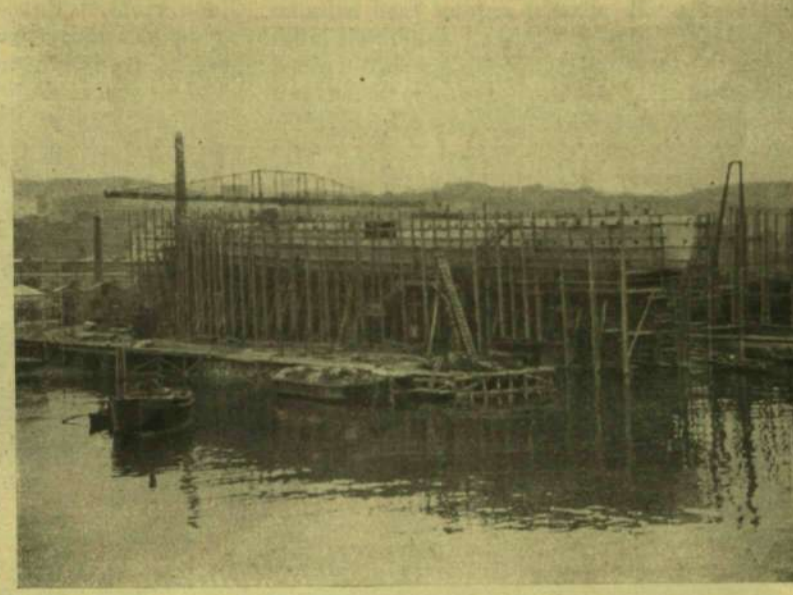
A ködben való mozgás alatt a test folyton nagyobbodik, mivel annak anyaga köréje gyűlemlik s így keletkezik időnként a bolygó. Abban nincsen semmi valószínűtlenség, hogy idegen, a kezdetbeli kód anyagához hozzá nem tartozó testek közbeléptek tételezzük fel, mert a világegyetemben mindenesetre sok kozmikus anyag vándorol idevona, a miről — mivel nem világítanak — nem szereshetünk tudomást. Ilyenek például az üstökösök, a melyek tulajdonképpen nem tartoznak a szorosan vett naprendszerhez, hanem a távol világűrből jönnek s mint tudjuk, apró testecskék conglomerátumai.

A ködben keringő testek további mozgását vizsgálva, elsősorban a bolygók mostani kör alakú pályáinak okát kell megtalálnunk, mert hiszen semmi okunk sincs azt feltételezni, hogy az összes pályák már kezdettől fogva ilyenek voltak. Ennek semmi valószínűsége nincs és kell lennie egy közös oknak, a mely a kezdetben több-kévesebb elnyúlt ellipszis pályákat csaknem teljes körökké gömbölytette be. Könnyű megtalálni ezt az okot abban, hogy a bolygók kezdettől fogva a ködben, tehát egy ellentálló közegben mozogtak, mert, mint az elméleti vizsgálatok mutatják, ha egy test valamely ellentálló közegben a nehézkedési erő hatása alatt ellipszisben mozog, akkor a folytonos ellentállás következtében az ellipszis nagytengelye és excentricitása folyton kisebbedik, azaz pályája mindinkább közeledik a kör alakú felé. Így érthető, hogy naprendszerünk minden egyes tagja olyan egyöntetűen közeledik a körpályában való mozgás felé s eme új hipotézisünk segítségével ellentmondások nélkül sikerül képet alkotnunk a mi kis világegyetemünk eredetéről.

Ha pedig végigtekintünk a bolygók és azok holdjainak során, még sok olyan tünetnyire is akadunk, a mely a fentebb elmondottakkal

ÉPÜLŐ TORPEDÓ-NASZÁDOK.

A «RADETZKY» CSATAHAJÓ KÖZVETLENÜL VIZREBOCSÁTÁSA ELŐTT.

ÚJ HADIHAJÓK A TRIESTI HAJÓGYÁRBAN.

szép összhangzásban van, de a melyet a Laplace-féle hipotézis sehogysem tudna megmagyarázni. Ilyen például a Mars belső holdjának, a Phoebosnak mozgása, a mely égi test a Mars forgási idejének egyharmadrésze alatt végzi egy keringést és így mindig nyugaton kel fel. Azután a Saturnus belső gyűrűjének szintén igen gyors mozgása, a melyek azt bizonyítják, hogy azok sohasem képeztek a főbolygó egy részét, sohasem szakadtak le róla.

Végeleményben tehát teljesen napirendre térhetünk a Laplace-féle hipotézis felett s helyét engedünk a spirális-kód elméletének, a mely mint láttuk minden tekintetben megfelel mai természettudományi ismereteinknek. Sőt azt is reméljük, hogy némileg beigazolást is nyerhet és pedig az által, hogy segítségével előre megállapíthatunk egy olyan tényt, a melyet eddig nem ismertünk. A Neptunon túl levő bolygókra gondolunk. Bajos dolog ugyanis azt hinni, hogy a naprendszer a Neptunnal végződjék, mert hiszen e bolygó is még erősen kör alakú pályában mozog, a mi arra vall, hogy valamikor nagyon sűrű közegben mozgott, tehát az eredeti spirális-kód az ő pályáján még messze túl terjedt. See azt állítja ezek alapján, hogy a Neptunnál távolabb is kell lennie biztosan egy s valószínűbben két, sőt esetleg három ismeretlen bolygónak. Számításokat is végezett, hogy az első bolygó pályaelemét meghatározza s meg is jelöli az égboltozat ama helyét, ahol körülbelül jelenleg tartózkodik. E bolygónak a Naptól való távolsága, a földpálya sugarát véve egységnek, 43 lenne (a Neptun 30), a következő két ismeretlen pedig 56 és 72.

Hogy valóban sikerül-e majd csak az egyiket is felfedezni, az nagy kérdés, mert bizonyos, hogy ezek a bolygók láthatatlanok s csak a fényképezés segítségével lesznek megtalálhatók. Ha azonban sikerülni fog az idők folyamán a felfedezésük, akkor ez ép olyan fényesen fogja igazolni a spirális-kód hipotézisének helyességét, a mint annak idején a gravitáció igazságát mutatta meg Leverrier és Adams, a kik szintén számítás útján határozták meg az akkor még ismeretlen Neptunnak helyét és pályaelemét.

Sztrókay Kálmán.

A «RADETZKY» CSATAHAJÓ VIZREBOCSÁTÁSA.

Triestben a «Stabilimento tecnico» hajógyárban a nemrég víze bocsátott *Erzherzog Franz Ferdinand* nevű csatahajót július 3-án követte az *Adria* hullámai közé a *Radetzky*. Rövid időn belül ez a harmadik modern típusú csatahajó, mely tengerészeti birtokába jutott. A hatalmas csatahajó 14.600 tonna vízkiszorító képességgel bír. Fedélzetén páncélzattal ellátott toronyok állt rejtett hat 305 cm. öblű ágyú talál helyet. Ezeket kivül természetesen még sok kisebb öblű ágyúval látják el. Hajtó gépezete 2000 lóerővel dolgozik. A csatahajó átlagos sebessége kb. 24—26 tengeri mérföld

(45—48 klm.) lesz óránként. Tengerészeti nék jelenleg ezek a legmodernebb és legnagyobb hajói.

A 32-ES VADÁSSZÁSZLÓALJ JUBILEUMA.

A Besztercebányán állomásozó 32-ik vadászszázalaj most június 6-ikán ünnepelte fennállásának 50-ik évi fordulóját. Azért választották ezt a napot, mert összeesik a hűlőnervvasseri csata dátumával, melyben a zászlóalj nagy dicsőséget szerzett vitéségével. Az ünnepély az ilyen katonai ünnepélyek szokásos módja szerint folyt le: előtte való nap ünnepélyes takarodó, az ünnep napján tábori mise, mely után *Plár István* őrnagy zászlóaljparancsnok tartott lelkes beszédet a nap jelentőségéről; délből díszbeled a polgári hatóságok fejének részvételével, ebéd után legénység játékok nagy közönség részvételével. Az ünnepély az ilyen katonai ünnepélyek szokásos módja szerint folyt le: előtte való nap ünnepélyes takarodó, az ünnep napján tábori mise, mely után *Plár István* őrnagy zászlóaljparancsnok tartott lelkes beszédet a nap jelentőségéről; délből díszbeled a polgári hatóságok fejének részvételével, ebéd után legénység játékok nagy közönség részvételével. Az ünnepély az ilyen katonai ünnepélyek szokásos módja szerint folyt le: előtte való nap ünnepélyes takarodó, az ünnep napján tábori mise, mely után *Plár István* őrnagy zászlóaljparancsnok tartott lelkes beszédet a nap jelentőségéről; délből díszbeled a polgári hatóságok fejének részvételével, ebéd után legénység játékok nagy közönség részvételével. Az ünnepély az ilyen katonai ünnepélyek szokásos módja szerint folyt le: előtte való nap ünnepélyes takarodó, az ünnep napján tábori mise, mely után *Plár István* őrnagy zászlóaljparancsnok tartott lelkes beszédet a nap jelentőségéről; délből díszbeled a polgári hatóságok fejének részvételével, ebéd után legénység játékok nagy közönség részvételével.

MISS RANDOLPH UTAZÁSA.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta C. N. és A. M. Williamson.

Nevetted volna, milyen lelkiismeretesen igyekeztem a hűtelben igazi olasz módra enni a makkarónit. Szépén a villa köré csavartam, de az utalatos tézta mindig lecsavarodott, mielőtt a szájamhoz vihettem volna és apró bajok történtek, miknek nem örültem.

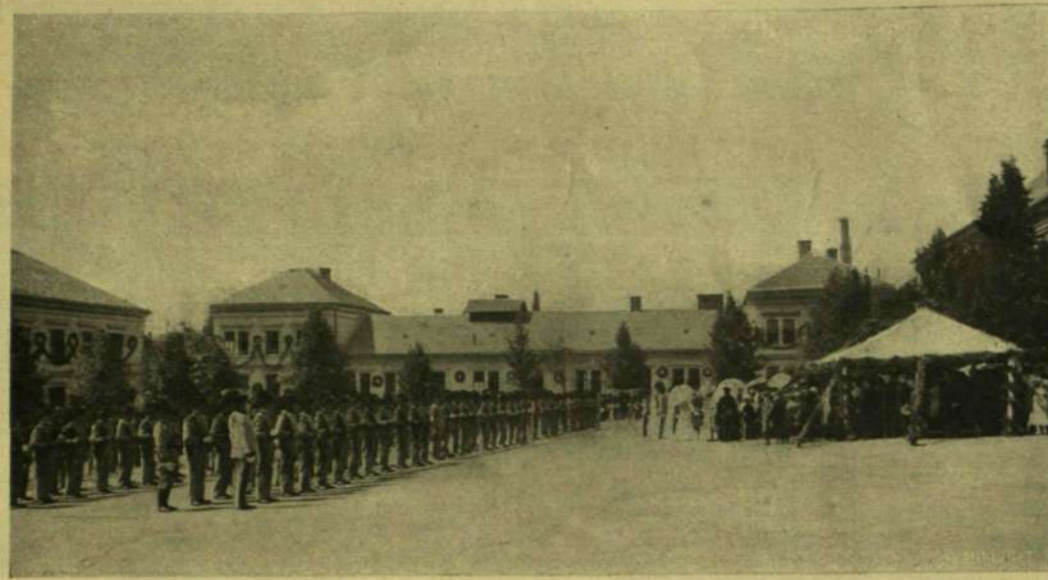
Figyelemmel kísértem, hogyan töltik ki a bort az olaszok azokból a nagy flaszokból, melyek tengely körül forgó tartókban vannak elhelyezve. Csak félkézzel töltöttek, a poharat a hüvelyk- és nagyujjal fogták, a mutatóujjal pedig átkecselték a palack nyakát és előre dűtötték. Ez az eljárás oly ügyesnek és egyszerűnek látszott, hogy azt hittem, sikerrel utánozhatom. No hát az ügyesnek épen ellenkezője volt, a hogy én csináltam és a hófehér tiszta abros megszűnt hófehér és tiszta lenni. A főpinczér látta, milyen bajt csináltam, de nem dühös, hanem inkább szánakázó tekintettel kísérte ügyetlenkedésemet. Ez nagyon kedves volt tőle és igazi olasz eljárás.

Éjjel a levendulától illatos ágyban fekvé — a levendula sokkal különb itt, mint az amerikai vagy angolországi — még egyszer átéltem — gondolatomban — a napi élményeket, újra láttam a dombtetőkön dűledező tornyokat, a romaikban is szép, ódon és szürke klastromokat, a hirtelen fel- és el is tűnő márvány székesegyházakat. Majd újból és újból elképzeltam azt a csodaszép, elefántcsontfaragványhoz hasonló tornyot, mely az aranyfóhó háttér előtt oly tiszta körvonalokkal látszott, a szadok fogától oly kevéssé megörölve: újra hallottam a

battisteriában felcsendülő angyali énekhangot, újra láttam a szószéket tartó állatok sajtáságos alakjait, minőket én piczi gyermekkoromban rajzolgattam az apokalypsis állatainak ábrázolására. Másnap reggel még egyszer meglátogattam, elutazásunk előtt, a ferde tornyot és ekkor egy könyvkereskedésben véletlenül kezembe kerül a livornói angol konzulnak élvezetes, szépen irt könyve: «In Tuscany.» Ezt meg is vettem és most én ép annyit tudok, mint Brown erről a vidékről, a hol néhány oly tökéletesen szép napot töltöttünk.

Talán kissé durva és banális módon nyilatkozom, ha azt mondom, hogy utazásunk hátralevő része aránylag érdektelen volt. Természetes, hogy Olaszországban semmi sem lehetett igazán érdektelen, de valószínű, hogy az első napok kényes izlésűvé tettek. Több mértőföldnyi úton mocsaras tájakon haladtunk át, hol magas, méla eucalyptusok kemény küzdelmet vívtak a malária ellen. A vasúti órházak összes ablakait és ajtóit sodronyhálók védtek a moszkító ellen, és hogy ez mit jelent, azt mi tudjuk megítélni, kik hónapokat töltöttünk Staten Island szigetén. Ugy-e, értjük mi ezt?

Ha most nem volnék Rómában, úgy — azt hiszem — jobb leírását adhatnám olaszországi, szinte röptiben tett utunknak, de az örök város hatalmas benyomása mellett elenyészik minden előbbi behatás, noha azt hiszem, hogy később az elhomályosult emlékek ismét fel fognak éledni és oly tisztán állnak majd előttem, mint Rómába érkezésem előtt. Külömben én Rómáról sem akarok sokat írni. Többen nem képesek ily nagy, hatalmas és csodás város leírására, legfeljebb átérzhetem nagyságát. Te is jártál itt és Róma nem változik. Csak arra vagyok kíváncsi, hogy mit éreztél, mikor először láttad a Laokoon-csoportot és a Belvedere Apollóját. Ezelőtt azt hittem, hogy nem nagy becsben tartom a szobrászatot, de most átlátom, hogy azért nem törődtem a szobrokkal, mert ösztönszerűleg a legjobbra várokotam és nem elégíthetted ki az, a mi a legjobbnál alacsonyabb fokon áll. Én azt sem tudtam, hogy mi a márvány, míg a Laokoon-csoportot nem láttam. Eleinte az volt a szándékom, hogy lehető sokfélét tekintek meg azán a napon, melynek első részét a Vatikánban szenteltem, de órákon át ültem az örök kinjokban vonagló alakok előtt. Nem tudtam elszakadni tőlük. Úgy néztem a szoborművet, mintha kizárólag az enyém volna, mintha száz és száz esztendei keresés után újra feltaláltam volna. Tűnődtem, nem voltam-e római hercegnő valamikor a Caesarok palotájában, a mikor a lének talán más formájában éltem, de bizonyára szintén a Laokoon-csoport előtt álltam és imádtam e hatalmas alkotást. Nem csodálnám, ha így lett volna. És a belvederei Apolló! Milyen gentleman, milyen isteni gentleman képe! Ezért a gondolatért ki fogsz kaczagni. Úgy hangzik, mintha közhely volna és mégsem az. Még nem mondotta ezt senki. Ez az Apolló annyira gentleman és oly kecsesen szép, hogy első te-

Pál István őrnagy beszédet mond a legénységnek.

kintre Istenségre ismerünk benne. Őt annak idején egész hévvel imádtam volna. A pogányság is tudott ám hódítani.

Szeretnék nászutam alkalmával újra Rómába menni, de csak abban az esetben, ha olyan férjem lesz, a milyennek lennie kell. Ha nem lesz olyan és mégis idevetődöm vele, képes leszek őt megölni, míg más helyen csak elélnék együtt, mint más házaspár, igaz szerelm nélkül is. Midőn olyan férfiakról beszéltem, kik nem épen eszményiek, Jimmy Payne jut eszembe. Ő itt van. Úgy látszik, valami ösztön megsúgja neki, milyen hotelbe száll az, a kivel találkozni óhaj, és ott áll a kapuban és várja az áldást, melyre számíthatnak azok, a kik állnak és várnak. Nagy feltűnést keltett automobilunk a szűk korzón, a melyen épen akkor gördült át, mikor a legelegánsabb közönség hemzsegett ott és a mi dícsőségünkben Jimmy is osztozott, midőn élénkbe jött és üdvözölt bennünket. Régebben hallotta volt tőlem, hová szállunk majd Rómában, miután valakitől megtudtam, hogy csak annak a hotelnek, a hol most vagyunk, van kertje és a Pincio is közelében fekszik. Jimmy nagyszerűen emlékszik arra, a mit jelenlétében mondanak, ha sejt, hogy a hallottaknak hasznát fogja vethetni. De első bemutatkozásának hatását elrontotta egy hatalmas tüsszentés, mely épen abban a pillanatban tört ki belőle, midőn kezét fogott velünk. Azt állítja, hogy megkapta az influenzát, nem tudom már, milyen nevű duchessától, kit Rómába érkeztek azonnal meg kellett látogatnia, mert különben az soha meg nem bocsátott volna neki. Ilyen influenzát természetesen könnyebb elviselni, mint valami közönséges másodrangú influenzát. Úgy vettem észre, hogy különösen sürgősnek tartotta a kedves Lady Brighthelmstont felkeresni, mielőtt az Rómát elhagyná; azért Genovában elcsapta magát az automobil és vasúton sietett ide; de azt már nem tudtam kideríteni, hogy kapott-e távirati felszólítást a ladytól, vagy nem kapott. Annyi bizonyos, hogy ez a hölgy meg nem várta őt, talán az influenzától is félhetett, mert elutazott és szegény vigasztalan Jimmy részére nem hagyott értesítést. Abban a hotelben lakott, a hová Jimmy is szállt, és az irodavezetőnek csak annyit mondott, hogy meg fogja sürgönyözni, ha talál valahol verőfényes helyet, hadd küldjék oda a leveleket. Jimmy most a sürgöny megérkezését várja.

Mary néniel még mindig meghitt baráti viszonyban van, de ha szegény Brownnal találkozik, olyan fagyos, mint egy hatalmas jég-hegy. Nézetem szerint — melyben, reményem, te is osztozol, Apuska, — «shocking» rossz nevelés tanujele, ha valaki olyanokkal szemben utálatoskodik, kik a dolog természeténél fogva nem viszonzhatják azt a modort. Ha hallom, hogy valaki goromba a cselédjével, ebből azt következtetem, hogy az illető neveletlen ember. Képzeld, hogy ily neveletlen embernek lennék nejevé; azonnal el kellene válnom tőle. Az időjárás, a mióta Rómában vagyunk, igen csunya lehetett; legalább a hotelben mindenki zúgolódik, és a kertnek nem nagy hasznát vet-

Diszlovés a mise alatt.

A BESZTERCEBÁNYAI 92-ES VADÁSSZÁSZLÓALJ JUBILEUMA. — Lechnitzky Ottó féltételei.

hogy minden képtárt és minden egyes képet meg kell nézniük és legalább minden templomba be kell dugniuk az orrukat. Akkor aztán mindenféleképpen befirkálnak jegyzőkönyvükbe, melynek pedig egyáltalán nem veszik hasznát. Egy amerikai hölgy ebben a hotelben azt beszélte nekem, hogy leányai addig huzozták magukkal, míg végre azt sem tudta, melyik országban van, ha csak nem nézte a levél-bélyeget. Én az ő helyében valamely városba érkeztem után ágyba fekvé egyet szundikálnék és csak mondanám, hogy ezt is, azt is láttam. Ez a hölgy Fond du Lac-ban élt és onnét vittek őt a leányai Párisba egy napra és Londonba két napra, a mennyi idő — mint kazagató egyszerűségében megjegyzé, — teljesen elég az illető város megtekintésére.

Apuskám, automobilon végigjártuk a Via Appiát! Azt fogod erre mondani, hogy «shocking», de nem shocking volt, hanem dicső. Nem zavarhatja az összhangot, ha ódon és csodálatraméltó dolgok között gépkocsin járunk, mert az automobil is csodálatraméltó és tiszteletet parancsol; tisztelni kell benne a gyönyörű, tökéletes gépszerkezetet, melynél fogva szinte élni látszik, mint egy dicső Pegasus vagy engedelmes Egyszarvú, vagy bármely más szokatlan mesebeli állat, a melyet becsülni és bámulni szoktunk.

A múlt éjjel a Colosseumba is elvitt Brown, jó későn, mikor a hold tépett felhők között bujkált.

De mint mondtam, nem volt szándékom Rómáról írni, nem is fogok. Kijelentem, hogy nem írok az örök városról, még a Péter-templomról sem. Hány napot szükséges Rómában tölteni? Azt hiszem, tizet, és az egész napot a nevezetességek megtekintésére kellene szánni, de akkor is csak azt nézni, a mi elmaradhatatlan, nem azt, a mit szeretnénk látni. Máskülönben hónapok kellenének, hogy minden lassan beszívárognon lelkünkbe. Nekem nincs módomban az utóbbit tenni, mert indulásra készen vár a Napier — engem vár. Felhasználom tehát, a mennyire lehet, a tiz napot.

Új életre ébredt római hercegnőd,

Molly.

Molly Randolph levele atyjához.

Nápoly, Parker Hótelje, január 13.

Te Édes!

Láttam Nápolyt, de nem kívánok meghalni. Nem mintha rossz esnék a halál a boldog élet után, melyet te szerezted, de mert retentő idő-pazarlás halva fekvéni, mikor még annyi látnivaló volna. Ott van Capri és közvetlen szomszédságában Szicília. Ezekről nem mondanék le, ha cserében a Mars-világban tölthetnék egy egész vasárnapot.

Nekifeküdtünk a munkának és hat óra alatt jutottunk el Rómától ideig. Csak egy órával kevesebb kell a gyors (?) vonatnak. Nem szálltunk le villásreggelit enni, hanem hűs konzerv-

vel éltünk, mely utálatos, de tápláló. Meg akartuk próbálni, milyen rövid idő alatt tehetjük meg az utat és még Mary néni is nagy izgalommal várta az eredményt. Sokkal szeretetre méltóbb, ha Jimmy nincs vele és mi valóban jól mulattunk. Az eső mindig jó arra, hogy az automobil pormentes úton haladhasson, útközben tehát áldottuk az időjárást, melyet előbb — Rómában — átkoztunk vala. Éjjel még szakadt az eső, de kiderült, mielőtt útrakeltünk, és a most következőnél jobb napunk még nem volt soha. Számátlan dologra emlékeztem a kétezer év előtti időből, a mikor még római császárlány voltam és most is azt képzeltem, hogy szekeremen atyám római palotájából egyik, mondjuk Baiae-ban fekvő villájába utazom. Csak egy aggodalmam volt: ha oly gyorsan haladunk, sokkal hamarabb érkezünk rendeltetésünk helyére, mint az «impedimenta», tehát napokon át el kell lennem számarjé-fürdőm

a hogy mi tettünk, és nekem bizonyára nem jutott volna eszembe így tenni, de Mary néni nekem sem. Ha Brown nem ad útmutatást, a közönséges csapáson jártuk volna be a várost, melytől csak mint egyszerű ismerősök bucsúztunk volna, holott most úgy tekinthetjük, mint kedves barátunkat, ki minden titkát feltárta előttünk. Legelsőben is nem tudtunk volna jobbat tenni, mint az egészen közönséges nagy hotelek egyikébe szállni, a belső városrészt lármás darázsfékének kellő közepén; sohasem kerültünk volna ide, hol a levegő oly tiszta és a fejünket sem kell elfordítanunk, hogy oly dolgokat lássunk, melyeknél szebbeket sehol a világon nem találhatnánk. Olyan otthonias ez a hotel; ide nem Angliából hozatják a szicíliai narancsból előállított gyümölcsöt, mint minden más hotelben, hanem sajátkezűleg készítik el a sajáttermésű narancsból, még pedig a legremekebb módon.

egy új hotelbe, mely magas domb, jobban mondva hegy tetején fekszik. Ez a legelegánsabb hely, hol az előkelő világ teázik, még pedig — ha szép az idő — egy nagy terraszon, melynél szebb hely nincs egész Nápolyban. Továbbá egész reggelt töltöttünk St. Elmóban, melyhez — azt hiszem — legszebb emlékem fűződik. Mindjárt utána — ha kinevezés is érte — az aquarium következik. Volt-e, a mikor te Nápolyban jártál, az aquariumban egy ugorka árnyához hasonlító, üvegeként átlátszó lény, melynek erein minden két percében szabályos egymásutánban opál- és rubinfüzek húzódtak át? Brown szerint ez az állat, vagy az őse, ember emlékezte őta mindig ott volt. Szeretem az aquarium zöld fényű világosságát, melynél szinte vizitündernek éreztem magamat a tenger fenekén és majdnem úszni akartam, mikor tovább kellett haladni.

Mikor a hotelbe visszakocsiztunk, a felfelé

AZ ITATÓNAL. — Gál István rajza.

nélkül, és akkor mivé lesz királynői arczszíne?

Hat óra volt és már be is sötétedett, mikor olyan látvány tárult élénkbe, hogy a meglepetés felkiáltására fakadtam. «Oh!» hangzott fel ajkamról. Magasan fent az égboltozaton pislogó tűzfény látszott, továbbá egy sötét tömeg, nagy sebéről vérző bikához hasonló, melynek mindkét, megalvadt vértől szennyes oldalán tüzes vér patakja omlik alá. A Vezuv! Brown ravaszul kieszelte, hogy a tűzhányót sötétben pillantsuk meg legelőször. Csodálkoztam, hogy délig nem jutott észébe Rómából való elindulásunkat sürgetni, holott máskor oly éber gondja van a korai indulásra. Mikor kérdeztem, miért tért el a rendes szokásától, kitérő választ adott. De miután a bámuló «oh!» felkiáltás lebbent el ajkamról és némi idő elteltével bámulatomból magamhoz tértem, megadta a kívánt felvilágosítást.

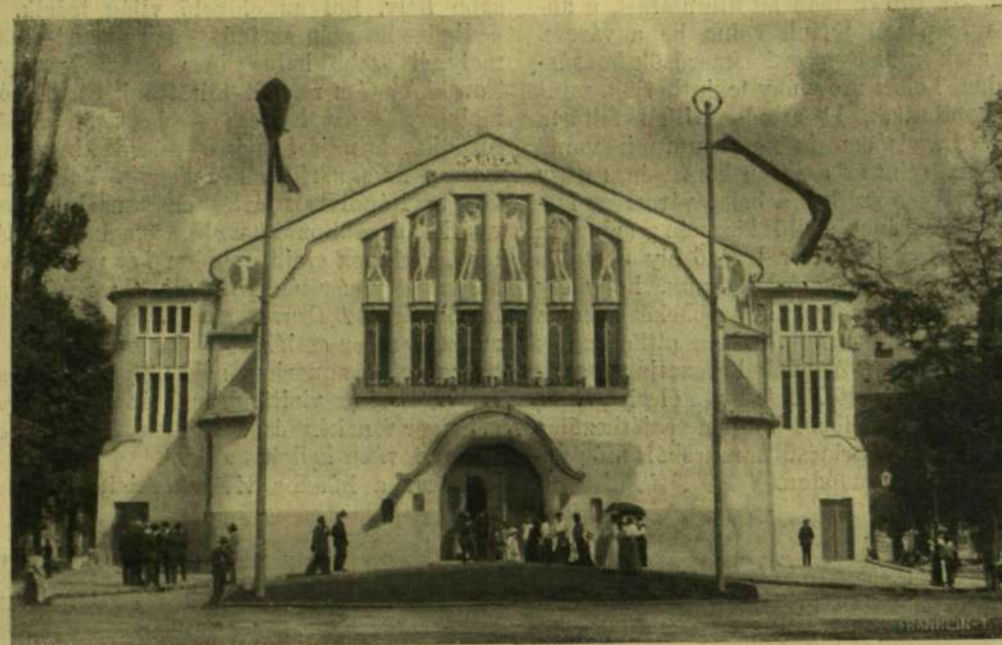
Apuskám, drágám, Brown nagyszerű ember. Valóságos reveláció volt, a hogy Nápolyt ismertette. Nem tudok erre más kifejezést találni, mert bármennyien ajánlották nekem, hogy Nápolyba látogassak, senki közülök nem tett úgy,

Felmásztunk a Vezuv tetejére, de nem napal, mint a közönséges turisták, hanem fáklafénynél, és láttuk a hold felkeltét. Óvakodtunk azonnal a múzeumba rohanni és ott órákon át ógyelegg. Későbbre hagytuk a múzeumot és mindenekelőtt automobilunkon kikocsiztunk Pompejibe. Ekkép a múzeum százszorta érdekesebb volt, és Capriból visszatérve, még egyszer fel fogjuk keresni, hogy újra lássuk Tiberius és rettenetes anyja mellszobrait. Rómában saját magam előtt mintegy impertinenciának tünt fel, hogy modern és fiatal vagyok. De Pompejiban, — oh, ki nem fejezhetem, hogy mit éreztem ott. Azt hiszem, igazán hiszem, hogy kísérteteket láttam, melyek azonban több valósággal és fontossággal bírtak, mint én magam. Mintha Csipkerózsika bűvös palotájába léptem volna, oly izgatónak és csodásnak látszott minden. Oly benyomást tett rám Pompeji, mintha még senki be nem tette volna a lábát, mióta újból kiásták, mintha legelőször mi lép-nék be oda: én és Brown, no és — természetesen — Mary néni.

Brown ismeri a legelragadóbb olasz restaurantokat és automobilon elvitt bennünket téra

vezető útról azt mondta Brown, hogy majdnem oly meredek és kanyargó, mint a Capri és Anacapri közötti. Ez a megjegyzés, melyhez még az is járult, hogy Parker hóteljének erkélyéről sokszor néztem a kék öböl túlsó végén a tengerből sphinx módjára kiemelkedő szigetet, felébresztette bennem a szeszélyes vágyat automobilon járnunk be Capri szigetét. Brown ezt «nem tanácsolja» és úgy vélekedik, hogy «sok kellemtelenségünk lesz a partraszállásakor», de én annál inkább megkívántam a kalandos vállalatot. Holnap tehát Capriba megyünk, nem csupán egy napra, mint olyan emberek, kik nem törődnek Tiberiussal és azt tartják, hogy a sziget egyedüli látnivalója a Kék Grotta, — hanem több napra. Brown azt állítja, hogy Capri szigetén egy egész hónapig át minden áldott nap más sétát tehet az ember és egyik séta sem lesz olyan, mint a másik, sőt minden tekintetben különböző, habár Capri csak három és fél mértföld hosszú és körülbelül másfél mértföld széles.

Úgy érzem, hogy valami izgalmas dolog fog bekövetkezni. Épen ilyen érzeted lehet — úgy képzelem — neked is, mikor a Wall-Streetben

A VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ ÚJ ÉPÜLETE.

egy nagy «coup»-ra készülsz. Hiába, csak az öreg törzs egyik szilánkjá leányod,

(Folytatása következik.)

Molly.

A HÉTRŐL.

A kaposvári bíróság előtt vádlott gyanánt kellett megjelennie az ottani gimnázium két tanárjának, a kik megpofoztak egy diákot. Nehány esztendővel ezelőtt minálunk nagy sajtó-ostrom folyt azok ellen a tanárok ellen, a kik a növendékeiknek nem csupán a lelkét és értelmét tartották érthetőnek, hanem esetleg a — füleiket sőt az arcukat is. Néhai Tóth Béla a *tanbetyár* elnevezéssel ajándékozta meg ezeket a pedagógusokat és miután a szülők túlnyomó nagy része ártatlanabbnak — sőt sokkal bölsebbnek is — érzi a maga gyermekét a gyermeke tanítójánál, ez az akció és ez az elnevezés a közönség bizonyos rétegeiben nagy népszerűségre jutott. Talán ma is tartana még, ha egy pár eset meg nem zavarja a mozgalmat harmóniáját. Megtörtént ugyanis, még pedig nem is egy helyen, hogy serdült diákok inzultáltak a tanáraikat. Ezek a jelenségek azután meghalkították a «humánus akció»-t. Szó sincs róla, nekünk a deres, a mogorófabot meg a nádpálca nem ideálunk se a közönséghez, se az iskolában. A modern pedagógusnak, hogy a gyermek lelkére és értelmére hatni tudjon, vannak szelidebb, műveltebb és mindezek mellett fogatosabb erkölcsi is a spanyolnádnál meg a nyaklevessnél. A diák fejébe be lehet vezetni a tudomány elemeit a nélkül is, hogy a vér bugyogjon ki az orrán. De egy dologról a legszeretőbb szülőnek se szabad megelégednie. A gyermekről nem föltétlenül bizonyos, hogy — nem ember. Volt már rá eset az emberiség történetében, hogy maga, az apa, sőt maga az anya is végighúzott a rakoncátlan gyermekén. Ha pedig elmulasztotta azt, az élet busásan kipótolta a mulasztást. Már pedig, ha az elmaradt szülői meglegyintés pótlásáról van szó, jobb ha a tanító teszi, mint az élet. Mert az élet nagyobb és fájdalmasabb pofonokat osztogat, mint a tanító. És a mi különösen magát a kaposvári esetet illeti, itt van egy körülmény, a mely még határozottabbá is tehető a reflexióinkat. Mert ha egy tanár elver két diákot, akkor ennek a tanár úrnak a pedagógiai moráljéért igazán semmi kedvünk se lenne karot kötni. De ha egy diák két professzorát is annyira ki tudja hozni a sodrából, hogy «tettelességhé» kell folyamodniuk, akkor se őket ördögnek, se a fiatal urat angyalnak elképzelni nem tudjuk.

A diák és az élet. Palmer tanár úr, a ki a Harvard-egyetemen a morálfilozófiát tanítja a fiatal amerikánusoknak — ha igaz, a mit az újságok róla írnak — fölhívást intézett a növendékeihez, hogy nagyobb buzgalommal folytassák — az udvarlás

nehéz, de nem kellemetlen mesterségét. Ne csak a filozófiai könyveket bujják, hanem gyakorolják magukat a széptévesben is. A professzor úr kimondotta a szentenciát, hogy az udvarlás is tudomány, még pedig igen komplikált tudomány, tehát a ki buzgón udvarolgat, az szintén a tudományt műveli. Vitakozni az amerikai professzorral kissé kockázatos vállalkozás lenne, mert Amerika messze van. Olyan messze, hogy nem csak az nem bizonyos: híven reprodukálták-e a lapok a Palmer tanár úr tételét, hanem még az sem: csakugyan a világon van-e az érdemes professzor? De a mi a tétel lényege, az nem pusztán amerikai, tehát nem fölösleges egy pár szót ejteni róla. Nemcsak Amerikában vannak diákok, sőt egész rétegei a diákságnak, a kik valóban ki vannak kapcsolva a társaságos életből, holott a hivatásuk szerint, ha elkészültek a tanulmányaikkal, részesei kell, hogy legyenek a társaságnak. Való, hogy ezek az ifjú emberek, mire végeznek az egyetemmel, valóságos idegenül állanak abban a világban, a melybe megérkeztek és ezernyi kellemetlenség keresztlé egy egész új iskolát kell megjárniuk, míg benne kellőképpen elhelyezkedni tudnak. Bizonyos, hogy ennek az állapotnak a megoldása elsősorban és főként a — mód kérdése. A szegény diák, a kinek az idejét egyrészt a tanulás, másrészt a létért való küzdelem köti le, nem igen juthat hozzá, hogy a társaságos élet formáit megismerhesse és gyakorlatlalt elsajátíthassa. Már pedig ezeket a formákat könyvből megtanulni nem lehet. Itt a társadalom szellemének kell a diák segítségére sietnie. És ebben a dologban az egész világnak példát adhat a német társadalom, a mely a diákságot társadalmi pozícióknak tekinti és olyan előzékenységgel fogadja a társaság osztályosának, a milyennel a diák, sajnós, sehol másutt nem találkozhat. Csak az angol diák helyzete hasonlítható hozzá. A francia diák a maga külön, hagyományos világában él, az orosz — rendőri fölügyelet alatt, a magyar diáknak meg se külön világa nincs, se a diák voltán alapuló általános érvényű társadalmi pozíciója. Ez az állapot bizonyára egy csöppet se alkalmas arra, hogy a mi társadalmunk szörnyű tagoltságán változtasson vagy enyhítsen.

A régiséggyűjtő. Szentesen letartóztattak egy Farkas nevű diplomás gyógyszerész-szolgát, a ki egész sereg lopást, csalást és sikkasztást követett el, hogy — régiségeket vásároljon a bűnös úton szerzett pénzen. A régiségeket se magának vásárolta. Ódaajándékozta valamennyit a Nemzeti Múzeumnak, nem kapva és nem is várva értük mást, mint köszönetet. El lehet tehát mondani, sőt meg kell állapítani, hogy ez a szerencsétlen ember kulturális érdekek önzetlen szolgálatában vesztette el a becsületét. Az eset bizonyára rendkívüli, de nem példa nélkül való. Talán két vagy három esztendeje annak, hogy egy Eysler nevű bécsi tanárjelölt ellopott az udvari városi könyvtárból egy unikumot,

egy híres és nagyértékű régi könyvet, mint a vizsgálat folyamán kiderült, azért, hogy a bécsi egyetemi bibliotékának ajándékozhassa. Írásokkal tudta bizonyítani, hogy se magának megtartani, se pénzért eladni nem volt szándékában. A bűnök kilencz-tizedrésze, vagy talán még nagyobb hányada olyan, hogy az indító okok igazságos mérlegelése a minősített, tisztára bűnös hajlandóság anyagából vajmi keveset hágy meg a serpenyőn. Az ember gyöngye, esendő, megtáborítható, de azt nem lehet állítani, hogy a bűnre való kedv az emberi természetnek általános tulajdonsága vagy vonása lenne. A legtöbb embert a körülmények terhe, vagy az indulatok és szenvedelmek ereje taszítja a bűnbe. Nem a bűnös hajlandóság ereje, hanem a kísértéssel vagy a kényszerűséggel viaskodó ellentálló képesség gyöngesége. Ezért oly nehéz és tenger belátást követelő mesterség a bíró hivatása. De különösen keserves dolog az ítéletmondás az ilyen esetekben, mikor a bűnök motívumál olyan indítékok jelentkeznek, a melyeknek az erkölcsét minden kulturális érzék föltétlen tisztelettel honorálja. Ha ez a patikus vagy a tisztelretreméltó szenvedelmek kielégítésének megfelelő módba születik vagy olyan helyre kerül, a hol a hajlandóságát egy erre való hivatás keretében használhatja, esetleg az egész tudományos világ háláját szerzi meg magának. De a sorsa rosszul helyezte el és most börtönbe kell jutnia. Mert a bűn azért minden körülmények között bűn marad és a világ egyetlen muzeuma se kívánja, sőt mind határozottan tiltakozik ellene, hogy lopott holmival töltsék meg a szekrényeit. A muzeumoknak nemcsak a hamis régiség nem kell, hanem a valódi sem, a melyhez hamis úton jutottak.

A nagy Kristóffal az történt, a mi megesezt és megesk mostanában Budapestnek szinte minden lakosával. Bizonytalanná vált a hajléka. Huzkolodnia kell. Tekintettel arra, hogy a szimpaiikus szent hatalmas közsöbrre évtizedeken át maradt a békességgel a helyén és most se a házbéruzsora kényszeríti a lakásváltoztatásra, hanem az, hogy a város fejlődése, széplüése áldozatul követeli a régi házat, a melyhez idáig támaszkodott, a sorsa még csak valami nagyon tragikusnak se mondható. Sőt van benne valami harmónikus, hogy a városnak ez az öreg, tisztelretreméltó és igen nagy népszerűségnek örvendő kőlakója így osztozik a polgárság közös sorsában. Budapestben, a lakásingés fővárosában, minden lakáskérdés megoldása nagy probléma, csak természetes tehát, hogy a nagy Kristóff elhelyezése is sok fejtörést okoz. A háztulajdonos — az eddigi házigazdája — az emelendő új épületben csak udvari lakást adhatna neki, de átengedi az öreg szobrot a fővárosnak, ha ez díszesebb hajlékot tud a számára. Az első terv az volt, hogy a Fővárosi Múzeumban néznek neki helyet. Ez azonban bizony csak beakartározás lett volna, a minél a nagy Kristóff kétségtelenül jobb sorsot érdemel. Szerencsének tartjuk, hogy ez a terv nem volt megvalósítható és a Fővárosi Múzeum szűknek bizonyult a hatalmas szobor befogadására, a mely a legjobb akarat mellett is képtelen arra, hogy — összébé húzza magát. A nagy Kristóff ügye múzeumi tárgy. Ehhez ez a szobor nem elég régi. Hogy valamely közterületet ékesítsük föl vele, ahhoz meg nem elég művészi. Ennek a szobornak az értéke ugyanis egyrészt a szimbolikus lelkének a kedvessége, másrészt, a mi szintén ebből fakadt, a hagyományos népszerűsége. A nagy Kristófnak tehát e szerint a tulajdonságai szerint kell megválasztani a helyét. Valamely, az épületek díszével kevésbé pompázó, de forgalmas helyen kell fölláítani. Valamelyik olyan közterületen vagy a városligetnek olyan részén, a hol például a gyermekek szabadon játszódhatnak és a gyöpöt nem őrzik úgy, mint a kalifa kincsét. Ez a nagy Kristóff legharmónikusabb helye, a hová az öreg közsöbr a lelke szerint kívánczik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Emlékek és emlékezések. Most már 84 éves Zalár József, a szabadságharc egykori vitéz harcosza, az abszolutizmus idejének lelkes hevületű

költője. A közéletben hazafias, szép pályát futott meg, mint Heves vármegye alispánja 1897-ben vount nyugalmába, a költészetből hosszú élete során sohase ábrándult ki. A nagyok, a nyomjelzők sorába nem került soha, az irodalmi czeheken is kívül élt mindenkor, de voltak szép sikerei: néhány verse országsszerte elterjedt, nemzedékről nemzedékre szavalja még most is az ifjuság. Szóval a visszerte tömegből mégis kiemelkedett s ha most visszatekint pályájára, megnyugvás foghatja el lelkét. S hogy a Músa most öregségében sem hagyta el, annak bizonyossága az a kedves kis kötet, melyet az agg költő most adott ki. Csupa szonett, vagy száztiz darab, — ezek is az öregkor elmélkedő visszaemlékezéséből fakadtak. Az első ciklus, a *Zrínyiek és a Rákócziak* a magyar múlt dícsőségét és fájalmát elevenítgeti meg, a másik *Heves* címmel a költő hazafias lokálpatriotizmusát tükrözi, a harmadik pedig, a *Szobrok*, egyes nagyjaink szobraitól mond el reflexiókat. Zalár Józsefet mindig legjobban vonzotta a hazafias költészet s ennek körében maradt most is. Hogy hű maradt ifjúkora izléséhez, ahhoz a szívünknek kedves, levendula-illatú romantikához, a hang szóközi lendületéhez a mai megváltozott életben is, az csak arra vall, hogy ez a szellem a lelkéből árad, nem fölvetett módor, hanem természet dolga.

Janus lelke. Mohácsi Jenő adott ki ez alatt a cím alatt egy kis kötet verset, melyben nem egy szép verset és nem egy figyelemreméltó poétai tulajdonságot találunk, de nem egy olyan vonást is, a mely arra vall, hogy a fiatal költő talán elegendő készsülettel, de még nem elegendő készséggel jár a költészet utjain. Nagyon érzékeny, minden apró benyomásra megrezenő lélek: a kicsi hatások is nagy visszhangot vernek benne, a nagyobbak pedig egész viharokat támasztanak, s itt hibázza el: stultalanná, sőt bombasztikusná, és szavalóvá válik, a mikor szenvedélyes, nagy hangon beszél olyan dolgokról is, melyeknek az elfogódott, halk suttogás volna a megfelelő hang. Az afféle versek, mint a *Csatakiállítás* s még egy pár hasonló, a melyekben alig látunk egyebet, mint a hangos, rikácsoló kiáltozást csak azért, hogy a mai lírai zajban észrevehesse magát, elkedvetlenül azt is, a ki a kötet finom, kész és irodalmilag megcsinált darabjait élvezettel olvasta. Akármennyi bizalommal és reményvel nézzük is a fiatal lírikus nemzedék előretörését, a nagyozásnak és nagyot mondásnak ez a divata, a mely szinte általánossá válik, épen nem kedvünkre való. Akármennyire változik is az izlés, annyira sohasem fog változni, hogy az efféle szépéget és eredetiséget lássunk. Egyebekben Mohácsi Jenőn megérzik a művelt, sokat olvasott ember, a ki a

VIZSGÁRA MENET.

külföldi, főleg francia költőkből nem nyers hatásokot vett át, hanem megtanulta a gondolat s az érzés differenciálásának módját, a formát és tartalmát pontosan összekapcsoló szerkesztés titkait s a ki maga is van annyira költő, hogy a tanulatokat maga egyéniségén át tudja feldolgozni. Egyet azonban, sajnós, nem tanult meg a francziáktól, pedig ebben is mesterek: a nyelvvel való művészi bánást. Mert bizony, bár erősen igyekszik színes, eredeti nyelven írni, nyelvkínese, különösen a fordulatok finom árnyaló hatása dolgában nem elég gazdag s a szavaknak értékük szerinti mérlegelésében sokszor ingadozik.

Magyar írók élete és munkái. Szinyei József nagy lexikális munkájából, mely tudvaleg a felkutatható összes magyar írók életét és munkáinak jegyzékét tartalmazza s melyet a buzgó ősz tudós az Akadémia megbízásából szerkeszt, most jelent meg a 116. füzet, a mely egyúttal a XIII. kötet hét füzetét s a Szinyei és Sztankoványzky nevek közé eső 277 író életrajzát sorolja fel. Ezzel most már a vége felé haladó munkában 25,516 író pályája található meg.

A Szinyei-család írói. Ritka eset, hogy ugyanazon családnak három nemzedék során öt olyan tagja akadjon, a kiknek mindegyiknek van valami szorosabb köze az irodalom valamely ágához. Ilyen a Szinyei-család s irodalomtörténetünknek fáradhatatlan adatgyűjtő szorgalmáról ismert

művelője, Szinyei József külön is kiadta — nagy lexikális munkájából külön lenyomatul — családja író-tagjainak életrajzait, arcképeikkel együtt. A kis füzet nem a nyilvánosság számára készült ugyan, inkább csak családi emlékül, de azért helyén valónak találjuk megemlékezni róla. Az életrajzok közt legelő természetesen az idősb Szinyei Józsefnek életrajza áll, munkáinak száma és terjedelmére tisztelretreméltó sorával. Utána Szinyei József egyetemi tanár következik, legkínőbb nyelvtudósaink egyike, a kinek munkássága úgy a magyar nyelvűvárlat, mint az ugor összehasonlító nyelvtudomány terén mély nyomokat ásozott. Utána a korán elhunyt Szinyei Ottmár következik, a ki annak idején több jó tollal írt cikkekkel és ügyes fordítással keltett figyelmet. Ő is az öreg Szinyeinek volt fia, valamint Szinyei Ferenc is, a ki több irodalomtörténeti munkával, köztük Arany János legújabb életrajzát gyarapította irodalmunkat. Legutolsó a legifjabb Szinyei József, az egyetemi tanár fia, képzett fiatal orvos, néhány tartalmas orvosi értekezés szerzője.

Új könyvek:

Emlékek és emlékezések. Irta Zalár József. Budapest, Lampel-Wodianer részv. társ.; ára 2 korona.

Janus lelke. Versek, írta Mohácsi Jenő. Budapest, Singer és Wolfner; ára 2.50 korona.

Magyar írók élete és munkái. A M. T. Akadémia megbízásából írta Szinyei József. 116. füzet. XIII. kötet hét füzet. Budapest, Hornyánszky Viktor. Egy-egy füzet ára 1 korona.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

56-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégebb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, évenként több mint 130 íven, s több mint ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

A «Vasárnapi Ujság» színes képmel-lékleteket is ad, több színben művésziileg ki-vitt képeket.

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó végén lejárt, fölkérjük előfizetéseik mielőbb megújítására, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

*

Előfizetési föltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 4 korona, fél-évre 8 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyedévre 4 korona 80 fillér, félévre 9 korona 60 fillér.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

EGY KÜLVÁROSI HÁZ UDVARÁBAN.

PESTI GYEREKEK.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: BÖHM-KARASOVICS Győző cs. és kir. katonai műszaki főszámíttató 45 éves korában Budapesten. — POZSONYI ISTVÁN kir. tanácsos, nyug. m. kir. állampénztári osztályvezető 69 éves korában Budapesten. — TENNER LAJOS, a pozsonyi nemzeti baleséthivatalos intézet titkára Pozsonyban. — MAGASI MAGASSY Béla nyug. posta- és távirófelügyelő 46 éves korában. — ORMAI JÓZSEF főmeier kormányzósági titkár, 50 éves korában Felsőelefánton. — ARDAY JÓZSEF nyug. écsi plébános, a Szent László-kollégium tagja, 72 éves korában Győrött. — RAJHÁTY MÓR székesfehérvári számtanácsos 69 éves korában Budapesten. — KÁROLYI JÓZSEF dr., a beregszászi állami főgimnázium tanára 30 éves korában Beregszászon. — BUCSI JÓZSEF balatongyöröki kántortanító, 52 éves korában Balatongyörökon. — KISS OSZKÁR dr. varasdi kir. közjegyző és városatyja Varasdon. — SZABÓ JÁNOS kegyes tanítóróndi áldozópap és gimnáziumi tanár 41 éves korában Budapesten. — FOGACS ERVIN újságíró 22 éves korában Budapesten. — BARNÁ JÓHANN fővárosi polgári iskolai tanár 57 éves korában Tatatóvároson. — SÁNDOR JÁNOS a székelykeresztúri unitárius gimnázium tanára 68 éves korában Kolozsváron. — NEMESKÉRI KISS PÁL Kisvárdán. — KRIPOLSKY SÁNDOR állatorvos 27 éves korában Nagymagyar községben. — GYUK FERENCZ szekszárdi törvényszéki bíró 43 éves korában Szekszárdon. — FISCHER M. IGNÁCZ, a főváros fuvartelepeinek üzemvezető igazgatója, 55 éves korában Budapesten. — FELSŐBŐRI ADORJÁN MARGITKA, felsőbőri Adorján Márton és neje, szül. Villási Erzsébet három hónapos kis fia, Kispeszen. — SZÉKÉNY GYUSZIKA, Székér Gyula párkányinai földbirtokos és neje, született Horváth Emma kis fia, 10 éves korában. — KASS LAJOS, Károlyi Gyula gróf uradalmának főszámvivője 59 éves korában Mácsán. — BELLOCICS JÁNOS 80 éves korában Alsólendván. — SZENTMIKLÓSI és óvári PONGRÁCZ PÁL 58 éves korában Rimaszombatban.

Özv. egyház- és munkóügyi KRAMARICS GÉZÁNY szül. Neuhauzer Matild, 58 éves korában Jászberényben. — Özv. STUDETZKY VENCZELNÉ szül. Koczveger Katalin 64 éves korában Győrött. — NAGY JENŐNÉ szül. Orley Stefánia, Gyula községben. — Özv. jeszenicei JANKOVICH GYULÁNÉ szül. nagybaráthi Hászár Ilka, 77 éves korában Tata-Tóvároson. — PICHLER NÁNDOR ISTVÁNNÉ szül. Fialla Ida 72 éves korában Budapesten. — Özv. IMRE SÁN-

A VILÁG LEGNAGYOBB KALAPJA.

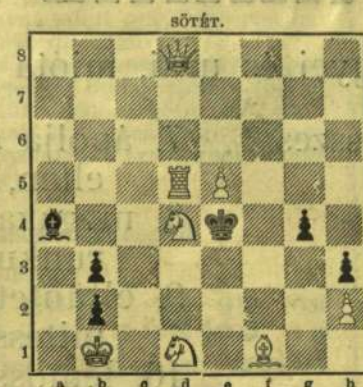
DORNÉ szül. Dávidházy Petronella 82 éves korában Hódmezővásárhelyen. — VIZY ESZTER VIZY FERENCZ és neje 16 éves leánya Kőrömszabányán. — BERKRIEDER NÁNDI 26 éves korában Visegrádon. — GRÓCS ANTALNÉ szül. Vörös Rozália 57 éves korában Dömötőn. — Özv. dabasi HALÁSZ VINCCZÁNÉ szül. dabasi Halász Vilma 69 éves korában Alsódabasban. — Özv. Győröti JÓZSEFNÉ szül. Forster Anna 89 éves korában Dunaföldváron. — HEROLD MARGITKA, Herold Lajos leánya 23 éves korában Csepelen. — KLÓZ KATALIN 45 éves korában Győrött. — Özv. GRUBER-IVÁNNÉ szül. Mennyei Márkus Emma 70 éves korában Kaposváron.

fodrászüzletekben fejdőrészleire és borotválkozás után arcfeszkendezésre az urak használták. A fűjaldalmakat azonnal csillapítja. Massirozásra általában minden házban csakis Diana sóborzeset használnak. Egy üveg 44 fillér.

SAKKJÁTÉK.

2649. számú feladvány Blake F.-től.

(A «British Chess Federation» versenynél II. díjat nyerte.)

Világos indúl és a harmadik lépésre mattot ad.

A 2624. sz. feladvány megfejtése Jaspersen J.-től.

- 1. a4-a5 h7-h5 (a) 1. ... b3-b2
2. a5-a6 b3-b2 2. Va3-a4 h7-h6
3. Va3-a4 Kb1-c1 3. h4-h5 Kb1-c1
4. Va4-c2 + matt. 4. Va4-c2 + matt.

A 2625. sz. feladvány megfejtése Van Dijk-től.

- 1. ... Bg7-e7 Bg4-d4 (a) 1. ... Hh1-f2
2. Fc5-d6 + matt. 2. Ff7-d5 + matt.

Szerkesztői üzenetek.

Emlékek. Kísérletjárás. Csak a szavak csilingelnek bennük türesen. — nem kerekedik ki belőlük dallam. Itthon. A kicsi kis pontot hiába önti körül a szavak zuhatagával, mégse lep meg, mert már az eleje táján előre kitalálja az olvasó.

EGYVELEG.

Czethalászat. A neufundlandi czethalászat egykor kitűnő jövedelmi forrás volt; a lefolyt utolsó tíz évtizedben azonban körülbelül tíz millió dollár veszteséggel járt. A halászhajók száma ez időben egyről tizenhátra emelkedett, de csakhamar ismét négyre súlyosult. A haszon eleinte 35-50 százalékot tett, s ma már jónak nevezendő az a halászati saison, a melyben 50 darabot tudnak fogni. Pedig néhány évvel ezelőtt egy hajóval fogtak 250 czetet. Több halász-társaság csődöt mondott; az ügyvezetőséget feloszlatták, a hajókat eladták. Volt eset, hogy egy halásztársaság két álló esztendőn át egyetlenegy czethalat sem tudott fogni. — (G.)

Utecai vászoncipőket legszebb kivitelben szürke és barna színben nagy választékban raktáron tart Mezei Jenő cipőkülönlégességi áruháza (saját készítmény) Budapest, IV., Kecskeméti-utca 13.

BELEGZÉS Világpatent. (D. R. P. 210, 225.) Magyar 43775. Osztrák 37063. Angol 18770. Francia 389702. Asthma és a légzőszervek idült (krónikus) hurutjai ellen orvosilag ajánlott kiválóan hasznos gyógyítómód. A készülő használatra készen szobban hordható, ára 6 K. Kapható gyógyszertárakban és szaküzletekben, a hol nem volna, megküldi a Pulmogén-vállalat, Budapest, VII., Dohány-utca 7. sz. Prospektus díjtalan.

Diana sóborzes mint háziszor kapható az egész országban. Köztudomású, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes

SVAGZI SELYEM vámentesen a hához!! Kérjen mintákat újdonságainkról, feketében, felhőben és színesben Eolienne, Cachemire, Shantung, Duchesse, Crêpe de Chine, Côtelé, Messaline, Mousseline 120 cm széles, méterenként K 1.20 és felebb, ruháknak és húzóknak stb. ugyazintán blúzok és ruhák baltiszban, szövetben, vászonban és selyemben. Bárány és plus. Csakis szavatoltan szolid selyemszöveteket árulunk, közvetlen a magánvevőknek bérmentve és átvételre. SCHWEIZER & Co., LUZERN U. 24. (Svájc.) Selyemszövet kivétel. — Királyi udv. szállító.

A Bőr- és Lithion-tartalmu Salvatorforrás kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és községnél, a czekek betegségénél, az emésztési és levezési szervek hurutjainál. Húgyhajtó hatású! Varmatos! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta! Budapest, Raktár Részlet U. 24.

Olesó cseh ágytoll! 5 kiló: új foszított 12 koronás, fehér pelyhűpaha foszított 18 K, 24 K, hófehér pelyhűpaha foszított 30 K, 36 K. Szállítás portmentes, utánytétel. A kicserélés és visszavétel porto megfizetés ellenében megengedtetik. VÁSÁROLHATÓ a gyógyszerárakban állított üvegekben 4 K 2.00, egész literes üvegekben 4 K 4.80. BENEDIKT SACHSEL Lobos 60, Pilsen mell. Böhmén

Gyermekeknek és felnőtteknek. Kufeké. Kiváló táplálószer egészséges és gyöngye, a fejlődésben visszamaradt bármilyen gyermeknek. Előmozdítja a csont és az izom képződését, s úgy elhárítja és megszünteti a hasmenést, bélhurutot és hányászkölest, mint semmi más szer.

Egy szép arc. ajánló levél minden szívhez, melyet az anyatermészet kedvezésének utóvalónál adott. Sajna, csak kevesen dicsekedhetnek ezzel az előnyvel. Közsé arczint és finom arczbőr azonban — hála az arczápolás-művészet vívmányainak — ma már minden hölgy szerezhet magának egy alkalmas szer használatával. Egy ilyen szer a brünni Grolich-féle szénavirágzsappan a mely értékes erdei és mezei virágok kivonataiból van készítve és a mely az arczszínt megszépíti. A haj a Grolich-féle szénavirágzsappan használatától dúsabb és hullámossá lesz. Továbbá mint gyermekzsappan is kiváló szolgálatokat teljesít a Grolich-féle szénavirágzsappan. Egy darab ára — elegendő több hónapra — 60 fillér. Főraktár Budapesten: Török József, Király-u., Egger nádor-gyógyszár Váci-körút 17. Molnár és Moser drogeria, Koronaherczeg-u. 11., Detsinyi Károly drogeria V. Fűző-utca 10., Lux Mihály drogeria IV., Múzeum-körút 7.

Serravallo CHINA-BOR VASSAL. Nyíriknus kiállítás 1906. Legmagasabb kitűnt. Erősítőszor gyengélkedők, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő és vérjavító szer. 6000-nél több orvosi vélemény. I. Serravallo, ez. és kir. udvari orvosi tanácsos Triesté-Barcola. VÁSÁROLHATÓ a gyógyszerárakban állított üvegekben 4 K 2.00, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

A mi szerelmünk. Inkább sok olvasmányt visszhangja, mint eredeti műt; csinosan van verselve, elég keréken, simán kidolgozva, még sem kelt igazi érdeket, mert nincs benne igazi eredetiség. A thébai romoknál. A gondolatai nem olyan mélyek, mint a nagy szavak sejtetni szeretnék; a szonett formát nem fűzi azokkal a finom művészetekkel, a melyet megkíván.

Kettesben. Vasgyárban. Mind a kettőben van gondolat, a melyből lehetne valamit csinálni, de mindkettőben zavarosan és nehézkösen van megcsinálva. Öz felé. Nagyon semmitmondó dolog, szó se lehet közléséről.

Láttál-e már. Az előbbi izenet erre is szól. Napvágás. Elmondanám. Néha, szinte vaktában eltalál egy-egy sort, a mi arra vall, hogy talán mégsem egészen hivatatlann próbálkozik, de ahhoz az egy-két sorhoz annyi zavarosság és prózán tudunk csak jutni, hogy a végén ezektől is elmegy a kedvünk.

Szereltem játéka. Kétségben. Lajos, száraz sorok a mit visznek magukkal, a mondánival sem olyan, hogy érdemes volna vele bővebben foglalkozni.

Boldog órák. Testi utak. Hexameteri elég jól perengnek, de manapság olyan az ílés; hogy igazán nagy költő legyen, a kitől a közönség szívesen fogad egy hexameteres tankölteményt.

Zsoltár. Irom a levelet. Csupa halmozás az ellentéteknek, a mi inkább retorikai, mint poétai forma. A mi kis hatást érezl a sima, formás verseléssel elől, az sem kárpótol mondanivalója középzszerűségért.

KÉPTALÁNY.

A 24-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Maga is tanul, ki mást tanít.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem Budapest, IV., Károly-körút 26., I. emelet. FOGAK és teljes fog-sorok szájpádlás nélkül. Aranyfogkoronák, aranyhidak és mindennemű kancsok fogazatok, melyeket a szájból kivenni nem kell. A gyökereket eltávolításra fűlőleges. Tartós porcelán- és arany-tömések. Foghúzás teljes érzéstelenítéssel, 10 évi jutállással. Vidékiek 1 nap alatt kielégítettek, megvárhatják. — Mérés nélkül árak. Dr. EDELMANN JÓZSEF és MÁRFAI néhai dr. Neufeld D. fogorvos volt techn. assistense. (Lift.)

PETROLNERUDA. Készítve: NERUDA FÉLE. Pinere's Poudre. Készítve: NERUDA NÁNDOR. Budapest IV. 1. üveg ára 1 korona, 50 fillér.

Égy gyermekes családanya vagyok s mind a négy gyermekemet emberi tej kisvárással, mesterséges uton az Ön gyermektejtáplálójával neveltem fel. Mínt gyógyszeres hitevesésk módomban állott különféle táplálást ismerni, de övömönre ovolgál Önt a felől biztosítani, hogy egyedül az Ön táplálójában nem csalódtam. Leghisebb fiamnál, a ki fogzásában gyomor- és mahaca bálhurutban szenvedett és az összes javallt gyógyszereket hiába kísértem meg nála, az ét- és táplendat hiába változtattam meg, sőt az ajánlott három napos koplalással egyéb eredményt annál, hogy fiam teljesen elcsörlenedett, nem étem el, végül ismét az én kedves Westlé listem használt, melyet az öt hónapos kicsinnek süű pép alakjában adtam és az eredmény mint fennebb írtam, kitűnő volt. Ön körülbelül 220-250 doboz Westlé listet használtam el gyermekemnél és így az eredmény tekintetében feljogosítva ézem magam kitűnik gyakornolni. Hogy pedig ez minden tekintetben a legkedvesebb, azt hálás anyai szívvel és övömmel juttatom igen tisztelt Uram tudomására. Fogom is használni kis fiamnál továbbra is, de minden ösmerősömmnek mindenkor nyugodtan fogom ajánlani. Hőtelességet vélttem lesóni ez uton, maradtam tisztelő hivo. W. Venner Poichardn.

A Budai Szt.-Lukácsfürdő Nagyszállójában és Thermal-szálló-dájában lakás teljes ellátással naponként 10 K-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára, Kénes iszap... fűrdők és iszaporogatások...

BUTOR készpénzért és részletre. 3 szoba teljes berendezés 360 frt, mely áll: 1 háló, ebédlő és szalonból, 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fill. bélyegekben. NAGY IMRE lakberendezési vállalat, Budapest, Váci-körút 9. sz. (Szerecsen-u. sarok.)

Steckenpfard-Liliomtejszappan. legenyhebb szappan... a bőr részére...

SARG-féle 60 KALODONT LEGJOBB FOG-CRÉME. Az utazásnak is megvan a maga árnyoldala. A vasuton por és légzónat ár, sőtanton is könnyen meghűlnék és este a szabadban ülve, alighogy észreveszszük, meg vagyunk hűve. És ha így van is, mégsem maradhatunk mindig otthon. A por és légzónat ellen egyszerűen Fay-féle valódi sodeni isványpastillákat használók, és ha tényleg meghűlnék, ismét csak Fay-féle valódi sodeni isványpastillákat használók. Fay-féle valódi sodeni isványpastillákat használni! Egy doboz csak 1 K 25 f-be kerül és kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és ásványvízkereskedésben. Vezérképviselet: Ausztria-Magyarors. részlet: W. Th. Guntzert, Wien IV/1, Grosse Neugasse 27.

Ha fáj a feje ne tévóvázék, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára 1 korona 20 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. * * * * * Orvosok által ajánlja. — Három dobozát ingyen postai állítás.

ÉN CSAK DIANA SZAPPANNAL MOSAKSZOM,

mondják Európa összes hölgyei és urai, mióta meggyőződtek arról, hogy

1. a Diana-szappan lemossa az összes pattanást,
2. lemossa az összes szeplőt,
3. lemossa a vörös foltokat,
4. eltünteti a bibircsókot,
5. fehériti az arcbőrt,
6. finomítja a kezeket,
7. ápolja a bőrt a hideg szél és napsugár ellen,
8. megakadályozza a karbunkulus és furunkulus képződését,
9. eltünteti az orr körül tartózkodó mitesszereket.
10. lemossa az arc- és kéz-izzadtságot.

DIANA-PUDER

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékeszínű arcbőrnek, amely szín olyan nők arcán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**
 Egy nagy darab Diana-szappan **1 kor. 50 fill.**
 Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**
 Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín, vagy sárga színben) **1 kor. 50 fill.**

Kapható egész Európában a gyógyszárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópósta utánvétel eszközöltetik.)

Jakab Ödön könyvei.

Költői művei:

*gyr. Költemények. Diszkó-
tásban 4.-
Hangok az ifjúságból. Költö-
mények. Diszkótásban 5.60
Szájgyógy és Helyesírás. Költői
beszély-énekekben. Neogrady
Antal művészi rajzaival.
Diszkótásban 3.60
Argirus. Tündérmese 4 ének-
ben. Nyolc fénynyomatu
képpel és számos szöveg-
képpel. Diszkótásban 10.-
Pástorizációk. Versgyűjtemény.
Pompás diszkótásban 4.-
Háza. Költemények. Neogrady
Antal képeivel. Diszes bór-
kötésben 4.-*

Próza munkái:

*Élet. 14 elbeszélés egy kötet-
ben 2.-
A két impostor. Elbeszélés
gyermeknek. Neogrady
Antal rajzaival. Szines disz-
kótásban 4.-
Falu. Elbeszélések Kimmach
László rajzaival. Szines disz-
kótásban 5.60
Komédiák. Elbeszélések gyű-
jteménye. Tull Ödön művészi
rajzaival. Pompás diszkó-
tásban 5.60
Phenó. Elbeszélések.
Neogrady Antal rajzaival.
Szines diszkótásban 5.60
A jácócsányok. Dráma 3 felvo-
násban. Kötve 2.-*

Megrendelhetők:

LAMPÉL R. könyvkereske-
dése (Wodianer F. és Fiai)
r.-t.-nál, Budapest, VI. ker.,
Andrássy-út 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

Dr. Kapitány Kálmán utikönyvei:

Az osztrák császárság.
11 térképpel és 6 városi
tervjajzzal. Kötve 6 K

Bécs.
Bécs város tervrajzával 80 f.

Karlsbad.
Három térképpel 80 f.

Merán és Arco.
Két térképpel 80 f.

Új költői művek!

A múza búcsúja.

Irtó
Lévay József.

Kiadja a Kisfaludy-Társaság.
Ára fizetve 4 kor.
Vászonkötésben 6 kor.

Kis műkedvelők részére

Gyermek- Színház.

Nyolc eredeti színmű leányok
és fiúk számára.

Irtó Rudnyánszky Gyula.
Ára kötve 1 K 80 f.

Tartalom: A tavasz tündére. —
A karácsony. — Álom az
erdőben. — A hazug. —
A fehér ruha. — A varáz-
süvár. — Egyszerű. —
A kálva titka.

Kapható: Lampel R. könyv-
kereskedése (Wodianer F. és
Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI.
Andrássy-út 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

Magyar királyi Államvasutak.

VONATOSSZEKÖTTETÉSEK

Budapest és a nevezetesebb hazai fürdők és gyógyhelyek között.

Megjegyzés:

Az indulási és érkezési idők
a közép-európai idő szerint van-
nak kitüntetve.
Az éjjeli időt esti 600 órától
reggel 550 perccig a percek
számjegyének aláhúzása jelzi.
A gyorsvonatok *vastagon*
nyomatott órászámokkal van-
nak jelölve.
Az expressz *vastagon*
nyomatott óra- és percszám-
mal jelölve.
Azon viszonylatokban, me-
lyekben Budapestről és viszont
közvetlen menetjegyek adat-
nak ki, a menetárak *vastagon*
nyomatott számokkal vannak
jelölve.

Alapfűrdő (vasuti állomás Sárbogárd)

Budapest-Kelenföldön át:

Budapest keleti p. u. ind. 7 00 8 45 2 55 4 10 7 45 9 00 10 45
Sárbogárd — érk. 8 47 11 30 4 43 5 57 11 02 10 46 1 10
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 9 kor., II. oszt. 6 kor.; személy.
I. oszt. 7-20 kor., II. oszt. 4-80 kor., III. oszt. 3 kor.

* Balatonalmádi fürdő (vasuti állomás Balatonalmádi fürdő)

* Csak a balatonvidéki vasut megnyitása napjától.

¹⁾ Junius 15-től szeptember 15-ig közlekedik.
[†] E gyorsvonat I. II. és III. osztályú kocsikkal közlekedik.

Budapest-Kelenföld—Adony-Pusztaszabolcs—Börgöndön át:
Budapest keleti p. u. ind. 5 50 8 20¹⁾ 3 50[†]
Balatonalmádi fürdő — érk. 10 25 11 38¹⁾ 7 31[†]
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 15 kor., II. oszt. 10 kor.,
III. oszt. 6 kor.; személyv. I. oszt. 12 kor., II. oszt. 8 kor.,
III. oszt. 5 kor.

** Balatonfüred (vasuti állomás Balatonfüred)

** Csak a balatonvidéki vasut megnyitása napjától.

²⁾ Junius 15-től szeptember 15-ig közlekedik.
[†] E gyorsvonat I. II. és III. osztályú kocsikkal közlekedik.

Budapest-Kelenföld—Adony-Pusztaszabolcs—Börgöndön át:
Budapest keleti p. u. ind. 5 50 8 20²⁾ 3 50[†]
Balatonfüred — érk. 10 14 12 07²⁾ 8 06[†]
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 16-50 kor., II. oszt. 11 kor.,
III. oszt. 6-60 kor.; személyv. I. oszt. 13-20 kor., II. oszt.
8-80 kor., III. oszt. 5-50 kor.

*** Balatonkenese (vasuti állomás Balatonkenese)

*** Csak a balatonvidéki vasut megnyitása napjától.

³⁾ Junius 15-től szeptember 15-ig közlekedik.
[†] E gyorsvonat I. II. és III. osztályú kocsikkal közlekedik.

Budapest-Kelenföld—Adony-Pusztaszabolcs—Börgöndön át:
Budapest keleti p. u. ind. 5 50 8 20³⁾ 3 50[†]
Balatonkenese — érk. 10 05 11 15³⁾ 7 06[†]
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 13-50 kor., II. oszt. 9 kor.,
III. oszt. 5-40 kor.; személyv. I. oszt. 10-80 kor., II. oszt.
7-20 kor., III. oszt. 4-50 kor.

Balfűrdő (vasuti állomás Balfűrdő)

Győr—Csornán át:

Budapest keleti p. u. ind. 6 35 9 20 12 30 1 40 2 05 10 30
Balfűrdő — érk. 2 26 2 26 7 22 7 22 9 16
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 19-20 kor., II. oszt. 12-60 kor.,
III. oszt. 7-60 kor.; személyv. I. oszt. 16-80 kor., II. oszt. 11 kor.,
III. oszt. 6-80 kor.

Barlángliget (vasuti állomás Szepesbela—Barlángliget)

a) Kassa—Poprád-Felkán át:

Budapest keleti p. u. ind. 6 50 6 50 8 10 8 10 10 00
Szepesbela—Barlángliget — érk. 4 20 7 22 10 12 10 05 7 33
Menetdíjak:
a) Keresztfalu—Szepesbélára gyorsv. I. oszt. 32-60 kor.,
II. oszt. 21-50 kor.; személyv. I. oszt. 26-60 kor., II. oszt.
17-50 kor., III. oszt. 11 kor.
b) Szepesbela—Barlángligetre gyorsv. I. oszt. 32 kor.,
II. oszt. 21-20 kor.; személyv. I. oszt. 26 kor., II. oszt.
17-20 kor., III. oszt. 10-80 kor.

b) Ruttká—Poprád-Felkán át:

Budapest keleti p. u. ind. 7 05 5 55 11 10
Szepesbela—Barlángliget — érk. 7 22 10 05 4 20
Menetdíjak:
a) Keresztfalu—Szepesbélára gyorsv. I. oszt. 32-60 kor.,
II. oszt. 21-50 kor.; személyv. I. oszt. 26-60 kor., II. oszt.
17-50 kor., III. oszt. 11-00 kor.
b) Szepesbela—Barlángligetre gyorsv. I. oszt. 32-00 kor.,
II. oszt. 21-20 kor.; személyv. I. oszt. 26-00 kor., II. oszt.
17-20 kor., III. oszt. 10-80 kor.

c) Zsolna—Poprád-Felkán át:

Budapest nyugoti p. u. ind. 7 05 6 30 9 20
Szepesbela—Barlángliget — érk. 7 22 10 05 4

Menetdíjak:

a) Keresztfalu—Szepesbélára gyorsv. I. oszt. 32 kor.,
II. oszt. 21-50 kor.; személyv. I. oszt. 26-60 kor., II. oszt.
17-50 kor., III. oszt. 11-00.
b) Szepesbela—Barlángligetre gyorsv. I. oszt. 32-00 kor.,
II. oszt. 21-20 kor.; személyv. I. oszt. 26-00 kor., II. oszt.
17-20 kor., III. oszt. 10-80 kor.

Bártfafürdő (vasuti állomás Bártfa)

Kassa—Eperjesen át:

Budapest keleti p. u. ind. 6 50 8 10 8 10
Bártfa — érk. 3 35 7 25 9 15
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 31-20 kor., II. oszt. 20-80
kor.; személyv. I. oszt. 24-60 kor., II. oszt. 16-40 kor., III. oszt.
10-80 kor.

Báznafűrdő (vasuti állomás Medgyes)

a) Kolozsváron át:

Budapest nyugoti p. u. ind. 6 55 — 2 00 — 9 10
Budapest keleti p. u. ind. — 8 20 — 5 40
Medgyes — érk. 9 12 1 52 5 42 3 41 9 47

b) Aradon át:

Budapest nyugoti p. n. ind. — — — — —
Budapest keleti p. u. ind. 6 55 8 00 12 20 2 00 9 30
Medgyes — érk. 6 42 1 52 9 47 1 15 3 41
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30 kor., II. oszt. 20 kor.;
személyv. I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor., III. oszt. 10 kor.

Bikszádafürdő (vasuti állomás Bikszád)

⁴⁾ Csak szeptember 15-ig közlekedik.

Püspökladány—Szatmár-Németi—Kossuthkerten át:

Budapest nyugoti p. u. ind. 6 55 — — — — — 9 10
Budapest keleti p. u. ind. — — — — — 9 00 7 05 —
Bikszád — érk. 5 27⁴⁾ 11 14 12 50 12 50
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 31-50 kor., II. oszt. 20-70 kor.;
személyv. I. oszt. 25-50 kor., II. oszt. 16-70 kor., III. oszt. 10-70 kor.

Borosznófürdő (vasuti állomás Borosznó-Garamszentandrás)

⁵⁾ Csak július 1-től augusztus 31-ig minden vasár- és ünnepnap előtti hétköznapon közlekedik.

Zólyomon át:

Budapest keleti p. u. ind. 7 05 9 15 3 30 5 55
Borosznó-Garamszentandrás — érk. 2 42 7 32 11 14⁵⁾ 5 22
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor.;
személyv. I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor., III. oszt. 8 kor.

Borszékfürdő (vasuti állomás Déda)

a) Kolozsvár—Székelykocsárdon át:

Budapest nyugoti p. u. ind. — — — — — 2 00 9 10
Budapest keleti p. u. ind. — — — — — 8 20 —
Déda — érk. 8 03 8 03 1 24

b) Arad—Székelykocsárdon át:

Budapest keleti p. u. ind. — — — — — 8 00 2 00 9 20
Déda — érk. 8 03 8 03 9 25
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30 kor., II. oszt. 20 kor.;
személyv. I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor., III. oszt. 10 kor.

Buziásfürdő (vasuti állomás Buziásfürdő)

⁶⁾ Csak június 1-től közlekedik.

Temesvár—Józsefvároson át:

Budapest nyugoti p. u. ind. 8 30 9 40 2 40 8 05 10 15
Buziásfürdő — érk. 10 22 4 50⁶⁾ 10 22 10 01 10 01
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 27 kor., II. oszt. 17-80 kor.;
személyv. I. oszt. 21 kor., II. oszt. 13-80 kor., III. oszt. 9-10 kor.

Csizfűrdő (vasuti állomás Csiz)

a) Miskolcraon át:

Budapest keleti p. u. ind. 7 35 8 40 2 15 11 35
Csiz — érk. 12 48 5 00 8 42 8 16
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor.;
személyv. I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor., III. oszt. 8 kor.

b) Fileken át:

Budapest keleti p. u. ind. 7 05 9 15 3 30 5 55 11 10
Csiz — érk. 11 24 4 07 8 22 3 22 7 33
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor.;
személyv. I. oszt. 14-40 kor., II. oszt. 9-60 kor., III. oszt. 6 kor.

Csorbató (vasuti állomás Csorbató)

⁷⁾ Csak június 15-től szeptember 15-ig közlekedik.
⁸⁾ Csak július 1-től augusztus 15-ig közlekedik.

a) Kassa—Csorbatóon át:

Budapest keleti p. u. ind. 6 50 8 10 8 10 10 10 10 15
Csorbató — érk. 4 00⁷⁾ 5 55⁷⁾ 8 50⁸⁾ 9 45⁸⁾ 7 05⁷⁾ 12 20⁷⁾

b) Ruttká—Csorbatóon át:

Budapest keleti p. u. ind. 7 05 5 55 11 10
Csorbató — érk. 5 45⁷⁾ 9 45⁸⁾ 4 00⁸⁾

c) Zsolna—Csorbatóon át:

Budapest nyugoti p. u. ind. 7 05 6 50 6 30 9 20
Csorbató — érk. 5 55⁷⁾ 7 05⁷⁾ 9 45⁸⁾ 12 20⁷⁾

BŐRSZÉKIPAR
Kendi Antal Bpest, IV. Károly-u. 2.

Angol bőrbutor készítése, festése és renoválása saját műhelyben.

Ebéd-
székek,
iroda-fote-
lek valódi
bőrrel.

Utóbutor áll-
ványok kár-
pítószaga.

Székáta-
lítások.

A jelenkor legkiválóbb bőrfinomító
találékánya a
növényekből készült
kristályszerű
massza, a
KRISTALIN

A bőr
születés nem
oxidálja és nem szár-
ítja, mint a száraz kenő-
csok. Ellenben fehériti, oldó és
bizonyos mértékű állóképességet ad. Kapható min-
den drogériában. Próbátétele 50 f. n. üvegben.
3 K szappan 1, puder 1 K. Főrakt. Bp. Baross-utca 91.

UJDONSÁG! Papek-féle törv. védett
**pénz-
tárca**

erős zergebőrrel.
Előnyei: egy drb
bőrből készíte,
... minden pénz nem káros van, lapos és nem merev. ...
Urak részére 14 cm. hossz, 7 1/2 cm. szélesség — 3 korona,
hölgyek e 11 cm. e 6 1/2 cm. e — 3 korona

Vidékre 2 darab megrendelésnél portómentes küldés.
PAPEK JÓZSEF bőrdandós és finom bőráru készítő
Budapest, VIII., Rákóczi-út 15/B. — Írjegyzék bérn.

OLBRICH L.
szíjgyártó, nyerges és bőröndös
Bpest, VI., Teréz-körút 6.

Dús raktár lovagló-, hajtó-
vadász-, utazási és sport-
... eszközökben.
Alapítva 1876. Írjegyzék ingy.

Ki az életét szereti, csak a
ROPS
biztonsági gyorsfűzőt használja.

Tűzveszély kizárva. Szesz ki nem foly-
hat. Szeszfogásban igen takarékos.
Tartós, szolid kivitelben, önzott vasból

Ára 4 korona.

Kapható minden jobb vasár-üzletben
Budapesten és vidéken. Ha valahol nem
kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.
Képes prospektus ingyen és bérmentve.

**ROPS Fémáru Rész-
vény-Társaság**
Budapest, V., Váci-út 74-77.

Kizárólag eredeti, legjobbaknak elismert
**„Irtó angyal“
gramfon**
gépek és lemezek.

SCHMID NOVÉREK-nél
Budapest, IV., Kigyó-tér 1. sz. (Király-
bértelek.)
Választék-küldemények, kedvező lemezre fölvetél. Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

**Vegyi tisztítás, ruha-
festés, gőzmosás**
ezimű ismertető füzetet bárkinek bérmentve
küld Haltenberger Béla, Kassa. ▲▲▲▲▲

ELŐPATAK
gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vesé,
hólyag és a más harutos bántalmánál, máj-
és lépajánál, köcsvény és csuánál, altesti
panaszoknál, valamint bármely az idegesség
alapján felléő betegségeknek. A nagyhirű előpa-
taki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, össezőtve
a megfelelő és itt feltalálható kisegítő gyógyszerközökkel (meleg
és hidegfürdők, vizgyógyintézet) kezelés, massage, svédorna,
diéta stb.) rendkívül kedvező eredménnyel jár-
tat fel. Fürdő-idején: május 15-től szeptember 15-ig.
Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó
olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos.
Az elő- és utóidejében (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól
szept. 15-ig) a gyógy- és zenelajnak fele fizetendő, lakások
50%-os ellátás is sokkal olcsóbb. **Az előpataki ásvány-
vizek, mely a szénásvány, égvényes vass víz köztü első hely-
zet foglal el, mint gyógyeszköz, hízni is használható és
üdítő, kellemes itall tisztán vagy borral vegyítve, nagy
kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évekint egy millió
palacknál több került forgalomba. Széküldési hely Előpatak, de
kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.**

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Menetdíjak a keleti p. u.-ról Ruttkán-Csorbán át gyorsv. I. oszt. **31-50** kor., II. oszt. **21-50** kor.; személyv. I. oszt. **25-50** kor., II. oszt. **17-50** kor., III. oszt. **11-50** kor.
Kassa-Csorbán át gyorsv. I. oszt. **31-50** kor., II. oszt. **21-50** kor.; személyv. I. oszt. **25-50** kor., II. oszt. **17-50** kor., III. oszt. **11-50** kor.
b) nyugoti p. u.-ról Zsolna-Csorbán át gyorsv. I. oszt. **31-50** kor.; II. oszt. **21-50** kor., személyv. I. oszt. **25-50** kor., II. oszt. **17-50** kor., III. oszt. **11-50** kor.
c) keleti vagy nyugoti p. u.-ról Kassa vagy Ruttkán vagy Zsolna-Csorbán át mérsékelt áru menettérti jegyek 30 napi érv., gyorsv. I. oszt. **51** kor., II. oszt. **35** kor.; személyv. I. oszt. **51** kor., II. oszt. **35** kor., III. oszt. **19** kor.

Czemetefürdő (vasuti állomás Eperjes)

Kassán át:
Budapest keleti p. u. ind. **6 50** 8 10 **1 50** 8 10 10 10 10 10
Eperjes — — — — — érk. **1 09** 5 27 **8 05** 6 23 6 23 9 00
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **27** kor., II. oszt. **18** kor.; személyv. I. oszt. **20-40** kor., II. oszt. **13-60** kor., III. oszt. **9** kor.

Előpatakfürdő (vasuti állomás Földvár)

a) Kolozsváron át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. — — — — — **9 10**
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **8 20** 5 40 — —
Földvár — — — — — érk. **6 23** 8 17 **1 12** — — — — —
b) Arad-Tövisen át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. **6 55** — — — — —
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. — — — — — **8 00** **2 00** **9 30**
Földvár — — — — — érk. **9 38** 6 23 **4 22** **8 17**
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **20** kor.; személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Feketehegyfürdő (vasuti állomás Igló)

Kassán át:
Budapest keleti p. u. ind. **6 50** **6 50** 8 10 **1 50** 8 10 10 10 10 10
Igló — — — — — érk. **1 52** 3 08 **6 20** **8 55** 7 25 5 20 9 52
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **20** kor.; személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Félicfürdő (vasuti állomás Félicfürdő)

9) Csak szeptember 15-ig közlekedik.
Nagyváradon át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. **6 55** — — — — — **2 00**
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. — — — — — **8 20** — —
Félicfürdő — — — — — érk. **2 53** 5 33 **10 00** 9
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **24-80** kor., II. oszt. **16-44** kor.; személyv. I. oszt. **18-80** kor., II. oszt. **12-44** kor., III. oszt. **8-30** kor.

Gánóczi-fürdő (vasuti állomás Gánóczi-fürdő)

Kassán át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **6 50** 8 10 8 10 10 10
Gánóczi-fürdő — — — — — érk. **4 12** 7 10 8 08 10 41
Menetdíjak személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Görgény-Sóaknafürdő (vasuti állomás Szászrégen)

a) Kolozsvár-Szekelykoesárdon át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. — — — — — **2 00** **9 10**
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **8 20** — — — — —
Szászrégen — — — — — érk. **6 22** 6 22 **12 01**
b) Arad-Szekelykoesárdon át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **8 00** **2 00** **9 30**
Szászrégen — — — — — érk. **6 22** 6 22 **7 25**
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **20** kor.; személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Gyertyánligetfürdő — Kabola-Pojána — (vasuti állomás Máramarosziget vagy Nagybocskó-Gyertyánliget)

a) Miskolc-Bátyu-Királyházán át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **7 35** 8 40 10 15
Máramarosziget — — — — — érk. **8 21** 10 43 **4 38**
Nagybocskó-Gyertyánliget — — — — — érk. — — — — — **11 52** 5 27
b) Püspökladányon át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. **6 55** — — — — — **9 10**
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. — — — — — **9 00** **12 20** **7 05** —
Máramarosziget — — — — — érk. **4 38** 10 43 7 24 9 50 9 50
Nagybocskó-Gyertyánliget érk. **5 27** 11 52 — — — — — **10 35** 10 35
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **20** kor.; személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Hableányszálló (vasuti állomás Hableányszálló)

* Csak a balatonvidéki vasut megnyitása napjától.
10) Junius 15-től szeptember 15-ig közlekedik.
† E gyorsvonat I., II. és III. osztályú kocsiikkal közlekedik.
Budapest-Kelenföld-Adony-Pusztaszabolcs-Börgöndön át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **5 50** **8 20** 10 30
Hableányszálló — — — — — érk. **12 45** **1 17** 10 9 14
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **21** kor., II. oszt. **14** kor., III. oszt. **8-60** kor.; személyv. I. oszt. **16-20** kor., II. oszt. **10-80** kor., III. oszt. **7** kor.

Harkányfürdő (vasuti állomás Siklós-Vokány)

Újdombóváron át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **7 00** 8 45 **2 55** **7 45** **9 00**
Siklós-Vokány — — — — — érk. **1 49** 5 06 **8 25** 6 01 6 01
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor.; személyv. I. oszt. **18** kor., II. oszt. **12** kor., III. oszt. **8** kor.

Herkulesfürdő (vasuti állomás Herkulesfürdő)

11) Budapest nyugoti pályaudvarról csak szerdán és szombaton indul és Herkulesfürdőre csütörtökön és vasárnap érkezik.
Temesvár-Józsefvároson át:
Budapest nyugoti p. u. ind. **9 40** **2 40** 8 05 **10 15** **11 30** 11
Herkulesfürdő — — — — — érk. **6 52** **12 36** 1 41 1 41 **8 28** 11
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **20** kor.; személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Iglófürdő (vasuti állomás Igló)

Kassán át:
Budapest keleti p. u. ind. **6 50** **6 50** 8 10 **1 50** 8 10 10 10 10 10
Igló — — — — — érk. **1 52** 3 08 **6 20** **8 55** 7 25 5 20 9 52
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **20** kor.; személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Kovácsfürdő (vasuti állomás Kovácsza)

a) Kolozsvár-Brassón át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. — — — — — **9 10**
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **8 20** — — — — —
Kovácsza — — — — — érk. **12 09** 6 16 — — — — —
b) Arad-Tövis-Brassón át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **8 00** 12 20 **2 00**
Kovácsza — — — — — érk. **12 09** 6 16 7 59
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **36** kor., II. oszt. **23-60** kor.; személyv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **19-60** kor., III. oszt. **12-20** kor.

Korondfürdő (vasuti állomás Korondfürdő)

12) Csak junius 15-től augusztus 31-ig közlekedik.
a) Ruttkán át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **7 05** 5 55
Korondfürdő — — — — — érk. **5 25** 7 25 12
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **31-20** kor., II. oszt. **20-80** kor.; személyv. I. oszt. **25-20** kor., II. oszt. **16-80** kor., III. oszt. **10-50** kor.
b) Zsolnán át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. **7 05** **6 50** 9 20
Korondfürdő — — — — — érk. **5 25** 7 25 11 15
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **31-20** kor., II. oszt. **20-80** kor.; személyv. I. oszt. **25-20** kor., II. oszt. **16-80** kor., III. oszt. **10-50** kor.

Korondfürdő (vasuti állomás Parajd)

a) Kolozsvár-Küküllőszögön át:
Budapest nyugoti p. u. — — — — — ind. — — — — — **9 10**
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **8 20** 5 40 — —
Parajd — — — — — érk. **9 02** 8 50 **2 50**
b) Arad-Tövis-Küküllőszögön át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **8 00** **2 00** 12 20 **9 30**
Parajd — — — — — érk. **9 02** 9 02 **2 50** **8 50**
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **40** kor., II. oszt. **26-20** kor.; személyv. I. oszt. **34** kor., II. oszt. **22-20** kor., III. oszt. **14** kor.

Kövágóórs-Révfülp (vasuti állomás Kövágóórs)

* Csak a balatonvidéki vasut megnyitása napjától.
** Csak junius 15-től szeptember 15-ig közlekedik.
† E gyorsvonat I., II. és III. oszt. kocsiikkal közlekedik.
Budapest-Kelenföld-Adony-Pusztaszabolcs-Börgöndön át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **5 50** **8 20**** **3 50**†
Kövágóórs-Révfülp — — — — — érk. **12 17** **12 55**** **8 52**†
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **18** kor., II. oszt. **12** kor., III. oszt. **7-20** kor.; személyv. I. oszt. **14-40** kor., II. oszt. **9-60** kor., III. oszt. **6** kor.

Lipikfürdő (vasuti állomás Lipik)

Újdombóvár-Dugo Selo-Banovajarugán át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **7 00** **9 00** 10 45
Lipik — — — — — érk. **7 05** 9 39 **2 22**
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **35-50** kor., II. oszt. **23-40** kor.; személyv. I. oszt. **29-50** kor., II. oszt. **19-40** kor., III. oszt. **12-40** kor.

Lublófürdő (vasuti állomás Lubotény-Lublófürdő)

Kassa-Aboson át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **6 50** 8 10 8 10 10 10
Lubotény-Lublófürdő — — — — — érk. **2 55** 7 10 8 41 8 41
Menetdíjak gyorsv. I. oszt. **30** kor., II. oszt. **20** kor.; személyv. I. oszt. **24** kor., II. oszt. **16** kor., III. oszt. **10** kor.

Lucsvafürdő (vasuti állomás Lucsvafürdő)

13) Csak junius 15-től szeptember 15-ig áll meg.
a) Kassán át:
Budapest keleti p. u. — — — — — ind. **6 50** 8 10 8 10 10 10
Lucsvafürdő — — — — — érk. **3 07** 4 50 7 53 8 48 11 21

Jöttem hozzátok...

Kötemények.
Irtó **ERDŐS RENÉ.**
Ára 3 korona 60 fillér.
Kaphatók:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél, Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

A gümőkör.

A pusztító népbetegség természetének, jelentőségének és az ellene való védekezés módjainak részletes népszerű ismertetése.
(Gümőkör — Tuberkulózis. Tüdővész — A tüdő gümőkörje.)
A művelt magyar közönség vezérnöke a tuberkulózis kérdésében.
Ára a két kötetnek 8 K

392 a szöveg köze nyomtatott képpel.
Irtó **O. KUTHY DEZSŐ DR.**
Ára kötet 4 korona.
Egyszerű népkiadás fűzve 60 L.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Falusi otthonban

könnyű mellékjövédelmet ad a fa-faragás házi ipara.

A FA-FARAGÁS

mint házi művészet.
Utmutatás kezdők és haladók számára.
Ismereti
KARDOS ÁRPÁD.
Második bővített kiadás.
A szövegbe nyomott számos ábrával.
Ára 1 kor. 20 fill.

Kardos Árpád.

Második bővített kiadás.
A szövegbe nyomott számos ábrával.
Ára 1 kor. 20 fill.

Ne kínozd az állatot!

Állattulajdonosok, vadászok, községi bírák, csendőrok és rendőröknek fontos tudnivaló.
Állatvédők törvénykönyve
Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye.
Az Országos Állatvédők Egyesületéből irtó

ALLATVÉDŐK

TÖRVÉNYKÖNYVE
Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye.
Az Országos Állatvédők Egyesületéből irtó

K. NAGY SÁNDOR.

Negyedik bővített kiadás.
Ára 2 kor.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél, Budapest, VI. Andrásy-út 21. számánál, valamint minden könyvkereskedésben.

K. Nagy Sándor.

Negyedik bővített kiadás.
Ára 2 kor.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél, Budapest, VI. Andrásy-út 21. számánál, valamint minden könyvkereskedésben.

K. Nagy Sándor.

Negyedik bővített kiadás.
Ára 2 kor.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél, Budapest, VI. Andrásy-út 21. számánál, valamint minden könyvkereskedésben.

K. Nagy Sándor.

Negyedik bővített kiadás.
Ára 2 kor.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél, Budapest, VI. Andrásy-út 21. számánál, valamint minden könyvkereskedésben.

Most jelent meg!

Magyar nyelven először!
VALLOMÁSAIM.

J. J. ROUSSEAU világhírű műve.
Fordította: BOGDANFFY ÖDÖN.

Két kötet.

A Rousseau halála után megjelent *Confessions* magyar fordítása. — A nagy gondolkodó és költő életének onkoló életrajza. — A XVIII. század legnagyobb hatású munkája. Az élen melancholikusnak költszene.

Ára a két kötetnek 8 K

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21. és kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadja LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21.

Szolyva-Hársfalvafürdő (vasuti állomás Szolyva-Hársfalva)

Table with train schedules for Szolyva-Hársfalva, including departure and arrival times for various routes.

Szovátafürdő (vasuti állomás Szováta)

Table with train schedules for Szováta, including departure and arrival times.

Arad-Tövis-Küküllőszögön át

Table with train schedules for Arad-Tövis-Küküllőszögön át route.

Tarcsafürdő (vasuti állomás Tarcsafürdő)

Table with train schedules for Tarcsafürdő, including departure and arrival times.

Tátraháza (vasuti állomás Késmárk)

Table with train schedules for Tátraháza, including departure and arrival times.

Kassán át

Table with train schedules for routes passing through Kassán.

Tátrai fürdők és pedig Tátrafüred, Alsótátrafüred és Újtátrafüred (vasuti állomás Poprád-Felka)

Table with train schedules for Tátrai fürdők routes.

Ruttkán át

Table with train schedules for routes passing through Ruttkán.

Zsolnán át

Table with train schedules for routes passing through Zsolnán.

Tátra-Lomnicz (vasuti állomás Tátra-Lomnicz)

Table with train schedules for Tátra-Lomnicz, including departure and arrival times.

Ruttká-Poprád-Felkán át

Table with train schedules for Ruttká-Poprád-Felkán át route.

o) Zsolna-Poprád-Felkán át

Table with train schedules for Zsolna-Poprád-Felkán át route.

Galántán át

Table with train schedules for routes passing through Galántán.

Thurzófürdő (vasuti állomás Gólniczbánya)

Table with train schedules for Thurzófürdő, including departure and arrival times.

Kassa-Margittalun át

Table with train schedules for routes passing through Kassa-Margittalun.

Arad-Tövis-Brassó-Sepsiszentgyörgyön át

Table with train schedules for Arad-Tövis-Brassó-Sepsiszentgyörgyön át route.

Garam-Berzencén át

Table with train schedules for routes passing through Garam-Berzencén.

Párkány-Nánán át

Table with train schedules for routes passing through Párkány-Nánán.

Vizaknásfürdő (vasuti állomás Vizaknásfürdő)

Table with train schedules for Vizaknásfürdő, including departure and arrival times.

Arad-Tövis-Kiskapuson át

Table with train schedules for routes passing through Arad-Tövis-Kiskapuson.

Zajzonfürdő (vasuti állomás Brassó)

Table with train schedules for Zajzonfürdő, including departure and arrival times.

Arad-Tövisen át

Table with train schedules for routes passing through Arad-Tövisen.

Arad-Tövisen át

Table with train schedules for routes passing through Arad-Tövisen.

Arad-Tövisen át

Table with train schedules for routes passing through Arad-Tövisen.

M. KIR. ÁLLAMVASUTAK IGAZGATÓSÁG. 173387.

Menetrend-módosítás a kisterenye-kisújszállási vonalon.

Folyó évi június hó 15-től kezdve a kisterenye-kisújszállási vonalon a jelenleg Hevesről Kál-Kápolnára közlekedő és Hevesről este 7 óra 20 perckor induló...

E vonat Pusztataskony-Abádszalókról reggel 4 óra 48 perckor fog indulni és Kál-Kápolnára reggel 6 óra 35 perckor érkezi...

Az ellenirányban pedig a jelenleg Kál-Kápolnától Hevesig közlekedő és Kál-Kápolnáról délután 5 óra 29 perckor induló...

A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetőmenyek nyújtanak bővebb felvilágosítást.

Budapest, 1909. június 25. 13370 Az igazgatóság. (Utányomás nem díjazatik.)

M. KIR. ÁLLAMVASUTAK IGAZGATÓSÁG. 187957/FIL

Székesfehérvár és Bürgönd között új helyi vegyesvonatok rendszeresítése.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a bicske-székesfehérvár-sárbogárdi vonalon Székesfehérvár-Bürgönd között...

A vonatok Székesfehérvárról reggel 7 óra 27, d. e. 9 óra 33, d. u. 5 óra 17 és este 8 óra 12 perckor indulnak...

Azonkívül a székesfehérvár-celldömölki vonalon Jutasról Székesfehérvárra este 8 óra 11 perckor érkező 5007. sz. személyvonat...

A részletes menetrendi adatok az állomásokon kifüggesztett menetrend-hirdetőmenyekből lesznek kivehetőek.

Budapest, 1909. június 28. A forg. főoszt. igazgatója: 13370 Kotányi.

BLUZOK PRINCESSE RUHÁK FALUDI LÁSZLÓ Bpest, VI. Andrassy-út 58. Divatlap ingyen!!

Advertisement for 'NŐI KALAP-BÖRÖND' (Women's Hat-Case) by Faludi László, featuring a hat and case illustration.

Advertisement for 'COUPÉ-BÖRÖND' (Coupe Case) by Faludi László, featuring a case illustration.

PAPEK JÓZSEF bőrdobos és finom bőrű készítő Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. B. Árjegyzék bérmentve.

LEICHENBERG GYÓGYHELY Stajerorság.

Klimatikus gyógyhely. Nyári időjárás. Javalva van a légzőszervek idült hurutjai, izzadányok, elkeresedés, tuberkulózis (csak kezdeti stádiumban)...

Rozsnyay Pepsin bora.

Advertisement for Rozsnyay Pepsin wine, featuring a bottle illustration and text describing its benefits for digestion.

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárban ARAD, Szabadság-tér

Gallérok és fehérműek

„Kilós” Nagygőzmosodában Weinberger Aladár Budapest, Rottenbiller-utca 30.

Hirdetések felvétetnek Blockner I. hirdetőirodájában, Bpest, IV., Sütő-u. 6.

Párisi ellátásért Grand Prix 1900.

Kwizda-fele Restitutions-fluid

Advertisement for Kwizda-fele Restitutions-fluid, featuring a horse and rider illustration and text describing its medicinal properties.

Advertisement for Dermolin skin cream, featuring a woman's face illustration and text describing its benefits for skin care.

Mindenki ingyen kap

egy nagyjelű képet, ha bármilyen fényképet és 80 fillert postabélyegbe hozánk beleadni, csak azért, hogy intézkedni ismerősi körében

ajánlja. Festészeti műintézet Budapest, VI., Nagymező-u. 86. sz. Telefon 118-77.

+ Soványság. +

Szép teit alakol, gyönyörű keblet és két alát érlelt el a törv. védett «Büsteria» nevű arany éremmel (Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903)...

Fürdői és uti olvasmányok.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkesztő RADÓ ANTAL. Újabb magyar elbeszélők:

Table listing various Hungarian authors and their works, including titles like 'Sápadt emberek és történetek', 'Ambrus Zoltán', 'Bárony István', etc.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli részv. társ. Budapest, V., Báthory-utca 5.

Table listing various mineral water brands and their prices, such as 'Borszéki Boldizsár', 'Kásznai-Fókut', etc.

Large advertisement for 'Magyar Könyvtár' (Hungarian Bookstore) by Szerkesztő RADÓ ANTAL, featuring the text 'Egyes szám ára 30 fillér.' and 'Könyvtár'.

RÓZSATEJ

Kitűnő tejt-ápoló szer... 2 K

OSAN

Kitűnő fogápoló szájvíz... 1.76, fogpor 88 f.

TANNINGENE

Legjobb háffestő szer 5 K

Hetekig megmarad és nem engedi foltok... Sötétzöldre, barnára és feketére.

ANTON J. CERNY, Wien, levelezési cím XVIII. Carl Ludwigstr. 6. Lerakat I. Maximilianstr. 9.

Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Szenzációs alkalmi elárúsítás.

Tigris flaneltakaró 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

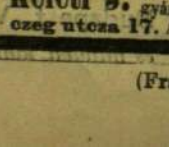
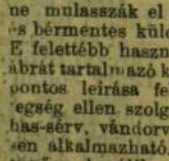
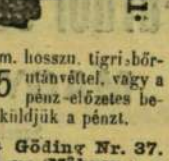
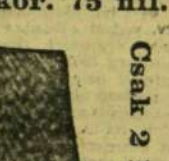
Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Csak 2 kor. 75 fill.

Telt kebel-elérésére.

Szép kebel szerzeni, ma már nem ké-

pez titkot a helyvilág előtt, a mióta

a „Pílules Orientales” (ke-

leti ládások) esodlatos ha-

lása ismeretes. Ezek a pilulák

valóban azon tulaj-

donsággal bírnak,

hogy a

kebelt kifejlesztik, megszilárdítják

és újalakítják, ép úgy a nyak és

nyakcsontok üregét megszűntetik

az által, hogy a kebelnek kecses

teltséget kölcsönöznek a nekül,

hogy a derekát kibővítenék. A

keleti pilulák főleg keleti nő-

vénykivonatokból készülnek s az

ártalmatlan arzenolt teljesen men-

tesek. Hatását nem szabad hasonlító

eztől más külső vagy belső hasz-

nálatra szolgáló szerrel összeté-

vesztetni. Egy több mint 20 évi

eredmény a Pílules Orientales

hírnevét megerősítette anyira,

hogy úgy a fiatal lányoknak,

mint az asszonyoknak az egyedül

eszköze arra, hogy telt s szilárd

kebelre tegyen szert. Könyvű és

diskréta kezelés, tartós eredmény

már 2 havi használat után. Egy

üvegcserke használati utasítással

6.45 kor., utánvételt 6.75 kor. Fő-

raktár Budapest Török József

VI., Király-uca 12. Prágában

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

Fr. Wittek & Co. Wassergasse 19

531. sz. Kottányiló uti táskák, barna tehen-

bőrből, finom, kulccsal zárható zár, két tolozár,

átíró szíjjakkal, ripsz béles, belül elválasztó rekesz

íromváltóval és lecsatoló szíjjakkal.

Hossza 48 53 60 65 70 cm.

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

Ára K 39.- 44.- 48.- 53.- 60.-

523. sz. Puha kőzitáska, barna tehenbőrből,

kulccsal zárható zár, két tolozár, faneke ráncos,

ripszbéles és belül egy oldalszék.

Hossza 36 39 42 45 48 cm.

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

Ára K 19.- 20.- 21.- 22.- 24.-

526. sz. Barna vagy fekete tehenbő-

ből, kulccsal zárható, sárgaréz-zár és áthajlók-

kal, finom béles és belül egy oldalszék.

Hossza 49 53 58 63 68 70 cm.

Ára K 27